

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

MORGONBRIS

TIDNING FÖR DEN SOCIALDEMOKRATISKA KVINNORÖRELSEN.

Utgiven av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

21:a årg. 1925.

Nr 6. Juni.

Pris 25 öre

Richard Berg: PORTRÄTT AV KONSTNÄRENS DOTTER.

Sunda principer för bekämpande av prostitutionen.

Fattigvårdslagstiftningskommitténs förslag till "lag om lösdrivares behandling" har varit föremål för diskussion inom olika grupper av socialt intresserade, vilka även ha vänt sig till kungl. maj:t och hemställt om ändringar.

Socialdemokratiska kvinnoförbundets styrelse har också ansett det angeläget att göra vissa erinringar

mot förslaget och har med en skrivelse därom uppvaktat socialministern. Dessa gälla, i likhet med andra kvinnoföreningars uttalade önskemål, uteslutande de kvinnor som hemfalla under lösdrivarlagen.

De prostituerades liv är nu i stor utsträckning en ständig vandring mellan vistelseorten och Landskrona tvångsarbetsanstalt, till vilken de

dömas för brott mot lösdrivarlagen, då de räknas för individer som ej "söka ärligen försörja sig". Denna vandring sker utan att man spårar minsta gagn därav varken för individ eller samhälle. De flesta, för att inte säga nästan alla, återvända efter vistelsen i Landskrona till sitt förra liv och man märker ingen minskning i tillflödet till prostitutionen. Man

måste därför på det allvarligaste fråga sig, om inte andra och mera djupgående åtgärder måste vidtagas för att hindra detta sociala onda att utbreda sig. Alla tiders olika straff-åtgärder mot åt lösaktighet hemfallna kvinnor, har ej mäktat förhindra prostitutionens fortlevelse. För alla kvinnor med social ansvarskänsla står det därför också klart, att andra vägar måste beträdas, än vad den gängse uppfattningen och lagstiftningen göra gällande. Ett steg i riktning av rättvisa mot de prostituerade var reglementeringens avskaffande, men samma grundorättvisa finnes kvar i uppfattningen, att den prostituerade kvinnan ensam bär ansvaret för att detta så att säga sociala kräftsår finnes kvar i samhällslivet, ty ingen allmän mening är mot dem som ekonomiskt underhålla och sålunda gör prostitutionen till yrkesmässig vandel. Lex veneris anser ju många tillkommit enbart som ett krav på jämställdhet, vilket dock är en alltför ensidig och även missvisande syn på denna lag. Vad den väl kan räknas för att vara är väl mera ett skydd för individen och familjen. Den etiska synen på problemet och samhällssynen torde den icke ha inverkat det ringaste på. Så länge som lagens arm sträcks i riktning endast mot ena parten blir synen på problemet ensidigt. Därför anse vi den meningen som framförts från frisinnade kvinnor riktig, att det icke skall lagstiftas om myndiga kvinnors sexuella vandel, varför icke heller prostitutionen bör falla under lösdrivarlagen. Samhället måste i stället inrikta sig på andra effektivare åtgärder och rättvisare för att begränsa den. De hjälpande, förebyggande och uppfostrande åtgärderna måste träda i stället, ävensom upplysningsarbetet. Det vore särdeles önskligt att de "åtgärder för spridande av kunskap om könssjukdomarnas natur och smittofarlighet", som föreslås i kungl. kommittébetänkandet av den 9 mars 1921, vunnit beaktande.

Socialdemokratiska kvinnorna ha i sin skrivelse till regeringen också uttalat sig för att det upprättas lämpligt sammansatta organ, som kan taga om hand åt lösaktighet hemfallna, och att det införes kuratorer och övervakningsinstitut, vilket i förbigående sagt, ej får förväxlas med det arbete som utföres av s. k. nattmissionen. Det allra viktigaste är naturligtvis att få hand om de helt unga flickorna, som visa tendenser att behöva särskild vård. Här är

Vårt studiearbete.

Innan vi ta oss ledigt från klubbarbetet, för att njuta sommarferier, vore det kanske inte ur vägen om vi litet diskuterade höstens bildningsarbete, och gjorde några förarbeten för detsamma. Hur skulle det vara, om vi under det kommande arbetsåret skulle försöka lägga vårt klubbarbete så, att vi, endera hela klubben eller också några medlemmar ur densamma, konstituerade oss som studiecirkel och tog ena gången klubbmöte där våra vanliga föreningsangelägenheter finge avhandlas, och lade nästa möte som studie-cirkelsamkväm, för att sedan fortsätta på detta sätt under hela vintern. Detta skulle mycket lätt kunna realiseras, i all synnerhet på de platser där klubbarna sammanträda två gånger i månaden, och komme alldeles säkert att ge ett djupare och rikare innehåll åt vårt arbete.

Vi kunna genom A. B. F. erhålla studieplaner i nationalekonomi, stats- och kommunalkunskap, socialismen och arbetarrörelsen, social hygien och nykterhetsfrågan, historia, skönlitteratur och litteraturhistoria, filosofiska och religiösa frågor, geografi, svenska språket, uppsats- och rättskrivning, föreningskunskap m. m. Och vi kunna även bilda cirklar i praktiska ämnen som t. ex. sömnads- och matlagningskurser etc. Och inte nog med detta, utan vi kunna även själva få begära stu-

dieplaner i ämnen som särskilt intressera oss, vi skulle t. ex. kunna begära studieplaner i bostadsvård, närings- och födoämneslära, barnavård, hygien eller andra ämnen i vilka vi anse oss behöva fördjupa våra kunskaper. För dem som så önska finns det således möjlighet att genom vårt soc.-dem. kvinnoförbund, eller också direkt till A. B. F., framföra nya förslag till studieämnen, vilka sedan A. B. F. tar hand om, och så vitt det är möjligt utarbetar studieplaner i.

Om vi gjorde förarbeten för studiearbetet under sommaren så skulle vi vara färdiga att börja strax i höst, när vi återta det egentliga klubbarbetet, och vi skulle då slippa ifrån de vanliga bekymren och funderingarna för programmen.

Vi böra således så snart som möjligt ta opp frågan till behandling, och helst fatta beslut om bildande av cirkel, samt bestämma ämne för densamma, för att redan nu kunna rekvirera böcker. Böckerna kunna vi ju redan under sommaren ha nytta av vid våra sammankomster i det fria, och kanhända det även för en del utav oss ställer sig lättare att få någon tid över till läsning under den ljusa årstiden, och vi skulle ju då på förhand kunna, åtminstone delvis sätta oss in i det ämne som cirkeln skall studera. Detta är mycket mer önskligt, emedan arbetet naturligtvis

det som det bästa arbetet av förebyggande art kan utföras och bör därför "uppmuntras upprätthållande av utbildningshem för kvinnlig ungdom som ej behöver intagas i skyddshem" påpekas det även i Soc.-dem. kvinnoförbundets skrivelse. Uppfostrings- och hjälparbetet på detta område är synnerligen krävande och fordrar mycken vidsynhet och andlig kraft. Ingenting vore därför olyckligare än om man fastläste det vid särskilt givna former och endast lade det i händerna på personer med ensidigt religiös uppfattning. Ungdomen bör ställas inför det sociala ansvaret som troligen bättre stärker karaktären och härdar mot fall för frestelser än den bästa uppfostran, avskild från hela världens väl och ve, kan göra.

Det finns grupper av individer som det vore önskligt att samhället snarast trädde in för att skydda sig

mot på olika sätt, vilka dock icke kunna i samband härmed vidröras.

Det som legat förbundsstyrelsen särskilt om hjärtat och framhållits i skrivelsen är "att psykiskt defekt och abnorm ungdom genom samhällets försorg i tid omhändertages; att psykiskt defekta och abnorma individer, komna till den ålder då barnavårdsnämnderna ej ha rättighet att ingripa, kunna få i trängande fall avskiljas genom internat i en eller annan form, som ej är hospitalvård, vilka åtgärder naturligtvis böra träffa såväl män som kvinnor".

Slutligen framhålles i skrivelsen att barnavårdsnämnderna lättare kunna fylla de ökade fordringar, som ställas på deras verksamhet efter skyddsålderns höjande, om dessa till sitt förfogande få de föreslagna uppfostringsåtgärderna vidtagna.

S. V.

Förteckning över deltagare i kvinnokursen i Brunnsvik sommaren 1925.

1. Alma Svänsson-Ågren, Eskilstuna.
2. Ebba Svensson, Malmö.
3. Olga Eliasson, Ljusne.
4. Julia Elfgrén, Stockholm.
5. Hulda Johansson, Örebro.
6. Hanna Jonsson, Göteborg.
7. Olga Jönsson, Bjuv.
8. Matilda Eklund, Surahammar.
9. Gunilla Eriksson, Västerås.
10. Ellen Eriksson, Kolbäck.
11. Amanda Östberg, Nya Varvet.
12. Ella Fredriksson, Bromsten.
13. Alma Ohlsson, Malmö.
14. Elin Nilsson, Lund.
15. Klara Halvarsson, Kiruna.
16. Ida Nordström, Iggesund.
17. Viola Harnesk, Duvnäs.
18. Hilda Månsson, Malmö.
19. Anna Holmström, Gävle.
20. Gunhild Klangh, Enköping.
21. Märta Behring, Nyköping.
22. Elin Västberg, Sandviken.
23. Agnes Eriksson, Stockholm.
24. Annie Magnusson, Sandträsk.
25. Ebba Lundqvist, Nässjö.

därigenom skulle bli mera givande. Klubbarna böra även samarbeta med andra föreningar för cirkelns bildande och föreläsningkursers anordnande.

Vid bokinköp lämnar A. B. F. 20 proc. rabatt till cirkelarna. Till den första cirkeln på plats, där A. B. F. ej har något bibliotek, lämnar A. B. F. anslag till det första bokinköpet. Anslaget utgår med samma belopp som cirkeln av egna medel insänder till centralbyrån för bokinköp, dock högst 25 kr. till varje cirkel.

Likaså lämnar A. B. F. under detta arbetsår anslag till biblioteksmaterial till de nya bibliotek, som under året komma att upprättas. Härigenom blir det möjligt för varje nytt bibliotek att redan vid starten erhålla en fullständig uppsättning journaler, katalogkort, utlåningskort med påsar m. m., allt av fullgod kvalitet. A. B. F. bidrager med halva anskaffningskostnaden, dock högst 50 kr. till varje bibliotek.

Förfrågningar och förslag angående studiearbetet ställas till Soc.-dem. Kvinnoförbundet, Upplandsgatan 85, IV, eller också direkt till A. B. F., Box 550, Stockholm 1.

H. F — d.

26. Maria Eriksson, Västervik.
27. Alma Lovén, Åhus.
28. Märta Ingeborg Engström, Borås.
29. Edith Ramberg, Huskvarna.
30. Frida Öberg, Strängnäs.
31. Wenny Johansson, Uppsala.
32. Nanna Samuelsson, Halmstad.
33. Stina Wågland, Östersund.
34. Anna Maria Högvist, Koskullskulle.
35. Blanche Dann, Västerås.

På grund av det stora antalet sökande till kvinnokursen i Brunnsvik den 14—21 juni har centralbyrån beslutat att utom denna kurs, där det ej kan beredas plats för mera än ett 30-tal deltagare, även anordna en kurs med i huvudsak samma program vid kvinnliga medborgarskolan i Fogelstad den 23—30 augusti.

Inbjudan till Internationella Fackliga Centralens sommarskola i Brunnsvik 1925.

Förra året anordnade Internationella fackliga centralen de första internationella sommarskolorna. I år anordnas liksom två sommarskolor och har vårt land hedrats med uppdraget att mottaga en av dessa. Det blir Landsorganisationen och Arbetarnes Bildningsförbund, som i Sverige stå för värdskapet och omhändera de praktiska anordningarna vid skolan, vilken förlägges till Brunnsviks Folkhögskola under tiden 1—15 augusti. Den andra skolan förlägges till Prag och är avsedd för deltagare huvudsakligen från de tysktalande länderna. Vid den till Sverige förlagda skolan blir engelska språket förhärskande, ehuru även en del föreläsningar komma att hållas på tyska.

Programmet för Brunnsviks-skolan upptager föreläsningar i ekonomiska och fackliga spörsmål. Som föreläsare komma att medverka bland andra J. W. Brown, Amsterdam, Fred. Bramley, England, Spencer Miller, Förenta Staterna, Engelbert Graf, Tyskland, samt en svensk föreläsare. Dessutom komma föredrag att hållas om fackföreningsrörelsen i olika länder.

Landsorganisationen och A. B. F. inbjuda härmed fack- och bildningsorganisationerna att sända del-

tagare till sommarskolan. Dessas antal har för Sverige begränsats till 10. Avgiften för deltagande blir 60 kr. i vilken avgift ingår kostnader för inackordering vid skolan. Resekostnaderna betalas av deltagarna.

Som villkor för deltagande i den internationella sommarskolan i Brunnsvik gäller:

1. Medlemskap i till Landsorganisationen eller A. B. F. ansluten organisation.
2. Kunskap i engelska språket. De föreläsningar, som hållas på tyska, komma att översättas till engelska.

Anmälningsblanketter jämte närmare upplysningar lämnas av A. B. F:s centralbyrå, Postfack 550, Stockholm 1, dit även anmälan om deltagande skall sändas senast den 1 juli.

Stockholm den 11 maj 1925.

För Landsorganisationen:

Arvid Thorberg.

För Arbetarnes Bildningsförbund:

Rickard Sandler.

Bildningsfonden.

Enligt cirkulär nr 2 angående bestämmelserna för bildningsfonden skulle ansökningarna om stipendier för folkhögskolevistelse ur förbundets stipendiefond vara förbundsstyrelsen tillhanda senast den 15 maj. Som endast en sökande till dato anmält sig utsträcker ansökningstiden till den 10 juni och uppmanas de, som önska att i år komma i åtnjutande av stipendier, att före den tiden insända ansökningar.

Förbundsstyrelsen.

Brunnsvik: Vägen till skolan.

Hollands rapport i folkregleringsfrågan, vid nymalthusianismens sjätte kongress i New-York

ådrog sig berättigad uppmärksamhet. Framförallt därför att densamma förmådde föra i bevis nymalthusianismens välsignande inverkan i Hollands folkregleringskamp. Innan jag övergår till d:r Alletta H. Jakobs avlämnade rapport kan det vara av intresse för Morgonbris läsare och våra många klubbar, vilka just nu äro ivrigt intresserade av frågan "reglering av befolkningsstocken", att få något närmare reda på huru denna sociala strävan från nymalthusianisterna i Holland verkat under de 40 år, som den där varit i praktisk verksamhet. Man kan säga, att Hollands folkregleringskamp från första början varit lagd på grunden "barnens väl", "släktets hälsa", mera än på idén två barns — inga barnssystemet, som däremot Frankrikes nymalthusianistiska åskådning främst bottnat i. Frukterna av skillnaden i denna åskådning av samma idé är känd och vittnad. Frankrikes stora barnadödlighet är känd och bevisad, dess hygieniska hjälp- och skyddsåtgärder inom landet för förbättring härutinnan inskränkas årligen. Franska kammaren avtog även inför de oroväckande siffror, som framdrogos i år angående denna våldsamma folkminskning, begärda anslag för folkhygieniska ändamål. Frankrike avfolkas. Holland har däremot byggt, genom nymalthusianismens lära, ett starkare släkte, ökat folklivslängden och främst begränsat barnantalet inom de fattiga, av sjukdom m. m. betungade familjerna. Det sunda, starka holländska folket har aldrig anammat medlet "reglering av befolkningsfrågan" som en social frälsningslära av obesurna mått. De ha anammat den som en "de fattigas självhjälpsväg ur större bekymmer genom minskat barnantal". D:r J. Rutger i Haag, den därstädes kända nymalthusianistiska rörelsens mångåriga sekreterare, skrev om dess verksamhet för någon tid sedan: "Inom arbetarekretsar ha vi genom våra idéer lyckats införa en högre moralisk sexuell ansvarighet för kommande släkten."

Ända sedan år 1882 ha de nymalthusianistiska upplysningsbyråerna för sexuell hygienisk uppfostran i och för förebyggande av icke önskade barn existerat inom hela landet. År 1905 fick rörelsen parlamentets dekret, genom en särskild lag, att bedriva denna sin upplysningsverksamhet. Många konservativa regeringar inom landet ha sedan dess, dock fruktlöst, försökt

stjälpa denna lag. Över 6,000 medlemmar äro personligen anslutna till nymalthusianismens organisationer i Holland. Det lyckliga i Hollands folkregleringsåtgärder har otvivelaktigt varit att dess upplysningsverksamhet i detta hänseende stått under ledning av landets hälsovård och läkareorganisationer, varit understödd av såväl statliga som stora frivilliga anslag för sin verksamhet. Därför har all sådan undervisning, som gällt önskad begränsning av familjeantalet, lämnats fri och under fullt förtroende och ansvar. Nya Zeeland och Australien ha ingen lag, som förbjuder upplysning i preventivsyfte. Där står den moraliska ansvarigheten för familjens försörjningsmöjligheter mot barnen tack vare detta högt. Nymalthusianisternas organisation i Holland utger en månadstidning, där bland annat även uppgifter finnas på de upplysningsbyråer inom landet som äro i verksamhet och dit kvinnor med förtroende kunna vända sig.

Men för att nämna något av d:r Jakobs rapport nödgas jag gå vidare, ifrån det sätt att vidare arbeta som rörelsen i Holland i upplysningssyfte bedriver, vilket ämne kunde vara intressant att närmare redogöra för om utrymmet tillät. Hur har den nymalthusianistiska upplysningsverksamheten verkat praktiskt sett under de fyrtio år den arbetat inom Holland i folkregleringssyfte? D:r Jakobs rapport säger därom: "Från år 1850—1880 steg födelsefrekvensen oavlatligt och var sistnämnda år 37.5 procent på varje 1,000 invånare. Från år 1880 började en minskning av födelsesiffran och var år 1920 19.3 procent, en minskning av närmare 50 procent. Trots detta har folkmängden ändå ökat årligen, tack vare den höjda livslängden. Så snart födelsesiffran sjönk steg livsålderssiffran inom landet. Dödlighetens högsta siffra var 31 mot 1,000. Nu är densamma, år 1923, 10.5 på 1,000. År 1880 dogo årligen på varje 100 nyfödda barn 27. Nu visa siffrorna 5.7 på varje 100. Denna mycket låga dödlighetssiffra är möjlig nu tack vare förbättrade levnadsförhållanden bland de fattiga klasserna. Äktenskap ingås vid tidigare ålder. Siffran av utomäktenskapligt födda barn är lägre i Holland än i något annat land — år 1923 19.1 procent på 1,000 barn. Englands siffror i utomäktenskapligt födda är år 1923 43.4, Skottlands 70.9, Frankrikes 87.9, Belgiens 64.1. I alla de skandinaviska länderna äro siffrorna ännu högre. Dessa siffror från d:r Jakobs rapport äro som sagt synnerligen intressanta. Holland grep till sin folkregleringskamp främst med tanke på den begränsade jordytan det holländska folket har att räkna med. Självhjälpsstanken ur faran av överbefolkning av denna orsak samt den hjälp främst åt de fattiga inom landet har byggt upp Hollands folkreglering sund och

Inbjudan till int. socialistiska kongressen i år.

Förbundsstyrelsen har genom Partistyrelsen mottagit inbjudan till Socialistiska Arbetareinternationals kongress nästkommande augusti månad. Inbjudan som tillställts partidistrikts styrelser gäller även i tillämpliga delar för kvinnoförbundet och dess avdelningar.

Kongressen, som är den första sedan återföreningen, hålles i Frankrike, med början den 22 aug. Platsen för kongressen blir först senare definitivt fastställd. Partistyrelsen har utsett sex ombud, men betonar vikten av att den svenska delegationen blir så stor som möjligt och har därför till distrikten och de större arbetarekommunerna utsänt uppmaning att på egen bekostnad utse representanter. Meddelande om valda ombud skola senast den 15 nästkommande juli tillställas partiexpeditionen, Barnhusgatan 16, Stockholm.

För partivänner, som utan att vara ombud, ämna närvara vid kongressen på egen bekostnad kunna gästkort utverkas. Underrättelse rörande dylika gästdelegerade böra om möjligt till ovan angivna datum insändas till partiexpeditionen.

klar från början. Där har man aldrig extremt anammat folkbegränsningstanken som ett i allom välgörande medel mot tidens ekonomiska och sociala onda. Den rollen kan folkbegränsningstanken heller aldrig fylla, även om många lärjungar till nymalthusianismens idéer drömma om dessa vackra sociala utopier nu när frågan i alla länder är aktuellare än någonsin. Men den kan intaga sin plats i det allmänna sociala fostringsarbetet, som vill lära människorna plikt och självansvar för kommande släkten. Holland har visat den vägen. Frankrike däremot visar under nymalthusianismens praktiska tillämpning ej samma ljusa sida. Där står avfolkningsfrågan genom barnadödlighet, otillfredsställande folkhygieniska åtgärder, extrem preventivpropaganda för dörren.

När vi inom vårt land och framför allt inom våra kvinnoklubbar gå att diskutera överbefolkningsfrågan, inskränkning av barnantalet, låt oss ej glömma att vi ha något att lära av såväl Hollands ljusa som Frankrikes mörka sidor härvidlag.

Maja Björkman-Broberg.

Kvinnorna och Internationalen.

Då Socialistiska Arbetareinternationalens exekutiv sammanträdde i Bryssel under januari månad i år fattades beslut, att på dagordningen för den internationella socialistkongress, som samlas i Frankrike under augusti, skulle uppföras en punkt rörande arbetarekvinnornas speciella problem. Vid exekutivsammanträdet i Paris under maj månad, då den stora kongressens dagordning fastställdes, fick också punkt 4 följande lydelse: "Rapporter och förslag från internationella kvinnokonferensen."

Därav framgår ungefär hur exekutiven tänkt sig saken. En eller ett par dagar före den stora kongressen sammanträder i kongressstaden en internationell socialistisk kvinnokonferens. Denna överlägger rörande de frågor på samhällslivets område och inom arbetarerörelsen, som speciellt röra kvinnorna. De huvudresultat kvinnokonferensen kommer till bli sedan föremål för överläggning på den gemensamma kongressen. Det kan alltså icke bli tal om, att den särskilda kvinnokonferensen skall diskutera sådana problem, som äro uppförda på den stora kongressens dagordning, t. ex. kampen mot krig och militarism. Dessa ting få kvinnorna gemensamt med männen behandla på huvudkongressen. Kvinnokonferensen är helt och hållet till för de problem, som alldeles särskilt beröra kvinnorna inom arbetarerörelsen.

Till kvinnornas förkonferens är det meningen, att de socialistiska kvinnoorganisationerna i olika länder skola sända sina representanter. Dessa ingå sedan i respektive länders delegationer på den stora kongressen. Socialdemokratiska arbetarepartiet i vårt land har ju redan riktat en framställning till Sverges socialdemokratiska kvinnoförbund att utse delegater till de viktiga rådslagen i Frankrike. När sålunda kvinnornas intressen på detta sätt skjutits i förgrunden — för första gången vid en internationell socialistkongress — bör det ju ligga i det svenska kvinnoförbundet intresse att vara väl företrätt därnere.

L.

W. Renison: GATUPERSPEKTIV I ROUEN.

Kvinnor som domare.

Ett betydande steg i riktning mot kvinnornas likställighet med män i fråga om tillträdet till statstjänster, är det som tagits genom beslutet i riksdagens båda kamrar, med antagandet av den av lagutskottet tillstyrkta kungl. propositionen, vari föreslogs att kvinnor liksom män må kunna, med vissa villkor, erhålla domareförordnande vid 25 års ålder.

Sprid Morgonbris!

Ingen klubbmedlem får vara överksam vare sig det gäller agitationen för klubben eller Morgonbris.

Unga viljor.

Några tankar med anledning av en artikel i Morgonbris.

Där ha vi ordet. Det är just unga viljor, tiden ropar efter. Men var äro de? Detta måste man fråga, då man ser de ungas bristande vilja till att gripa ett ideal att strida och leva för. Det är alldeles rätt, det som framhålles i en artikel i Morgonbris, att ungdomen, synnerligen de unga flickorna, mer intressera sig för modefrågan än för den något mera viljekrävande sociala frågan. Att undantag finnas är givet, men i stort sett är det tyvärr så. Den som haft till sin svåra uppgift att undervisa ungdom, t. ex. i våra fortsättningskolor, vet säkert hur svårt det är att få tag på de unga, då det gäller inte bara sådana saker som röra

stat, kommun och deras styrelse och förvaltning, val m. m. sådant, vilket ju ligger något över och utanför de ungas omedelbara intressesfär, utan även då det är fråga om sådana rent allmänmänskligt betonade frågor, såsom nykterhetsfrågan, arbetarerörelsen, kvinnorörelsen. Med vederbörlig hänsyn taget till undervisarens bristande förmåga — ej bristande intresse — måste man dock tillstå, att viljan att fatta saken och entusiasmeras därav är påfallande liten. Vi som tillhöra äldre årgångar minnas nog, hur allt detta och mycket mera i tiden, t. ex. de religiösa väckelserna för dem, som voro åt det hållet, eldade och hänförde de unga då. Vem minns ej frälsningssoldatens glada stridsmod, och hur man beundrade detta, även om man själv ej alls gick med i det ledet. Eller arbetareskarornas uppmarsch 1 maj och hur underligt det kändes innanför blusen vid åsynen av de röda fanorna och de taktfasta stegen. Om man också var ett barn eller en ungdom, som inte så mycket förstod av stridens innebörd, så kände man ändå livets underligt brusande rytmi i det hela, varav man med all sin längtan önskade sig själv som en del, levande och verkande i detta hela för att kunna föra saken framåt. Eller nykterhetsrörelsen! Den som själv arbetat i denna, t. ex. i en liten loge ute på landsbygden i en avkrok någonstans vet, med vilken helig nitälskan, med vilket allvar, med vilken offervilja denna sak omfattades av de djupa leden, både gamla och unga. Var finns denna hänförelse, som man mötte ännu för 20 år sedan! Det var en verklig stämning av arbets- och offervilja och glädje inför den frivilliga uppgiften och de försakelser och obehag i yttre hänseende, som ofta medförde medlemsskapet i en nykterhetsförening från fientligt sinnat håll. Vilken roll Goodtemplarorden har spelat inom den svenska arbetareklassen i uppfostrande betydelse kan säkert aldrig värdesättas. Otaliga duktiga män och kvinnor, som nu inneha förtroendeposter, ha fått sin parlamentariska och medborgerliga uppfostran i en goodtemplarloge. Och att det var en allvarlig och strängt konstitutionell skolning, vet var och en, som har haft förmånen av densamma. Man hade minsann varken tid eller lust att tänka på varken modefrågor eller andra lyxartiklar, då en saklig och drivande diskussion gick av stapeln.

Olivia Nordgren från Trälleborg till riksdagen.

Som vi alla veta så har en plats på Skånebanken i riksdagen blivit vakant. Helt säkert blir det Olivia Nordgren som därigenom kommer att träda in i riksdagen och öka kvinnornas antal där till sex. Vi hälsa henne på det hjärtligaste välkommen till detta ansvarsfulla värv, som blir en väsentlig tillökning till hennes många andra maktpåliggande uppgifter som hon innehar i det kommunala och politiska livet.

Vad som vore intressant och även nödvändigt för kulturens fortgående, vore naturligtvis att komma till ett objektivt omdöme angående den nuvarande ungdomsgenerationens ideal. Att kunna få en sann uppfattning av denna sak synes mig såsom något i hög grad önskvärt. Men en sann uppfattning kan man blott få genom att utan förutfattade meningar och ståndpunkter gå till verket. Jag har gjort försök i den riktningen genom att samtalsvis, alldeles privat, kamratligt söka få tag i någon röd tråd såsom ett ledmotiv i den unga människans själsliv. En allvarlig önskan efter objektiv klarhet har varit rådande hos mig vid sådana tillfällen. Och jag har haft lyckan att få tala litet förtroligt med någon av de bästa och gedignaste typerna bland de unga flickorna. Bristen på ideal har jag funnit som ett tomrum, som den unga nog längtade efter att fylla. Men den äldre generationens kampideal tyckas ej verka tändande, i bästa fall aktningvärda och intressanta såsom andra berättelser om forna tider, men tagande den unga

människans inre liv tillfånga göra de inte. Mer än en gång har jag tänkt: Det är verkligen synd om de unga, de ha ej i dessa brytningstider fått nya ideal att kämpa för och de gamla stå de på något sätt mer eller mindre ljumma inför. De känna dem som kläder de ärvt efter föräldrarna och som ej riktigt passa dem, antingen det nu beror på snittet eller något annat. Deras brist på inre livssyn eller livsformande idéer tar sig ofta uttryck i otrevliga och slaviska modedockssynpunkter hämtade från söndagsbilagor, biografier och Strandvägens tongivande lustvandrare, vilka efterhärmas i Grönköping så gott sig göra låter. Kanske om den vuxna ungdomen bleve ställd i tillfälle att under ett par sommarveckor göra verkligt billiga resor ut till naturens hjärta, ut till hav, skog och fjäll, som vårt härliga av naturen så rikt benådade land har så gott om, att de bevekta och intagna av Öster- och Västerhavets vida skönhet, av Norrlands fjäll och floder, att de då kände hur ömkligt futtigt denna mode-efterrapning av storstadens degeneration är, att de ej skämdes för vindtyg och grova skor med låga klackar, ryggsäcken och vandringsstaven, att de genom inlevandet av vår svenska natur rördes till kärlek av moder Svea, som upptager alla lika i sin famn. Det är bara den mänskliga egoismen, som tvingar styvbarn på henne. Vi kunde ej göra henne och de unga större tjänst än hjälpa dem till ömsesidig bekantskap. Den moderna människans skiljande från naturen in i ett mekaniserande storstadsliv innebär den största fara för människorna själva och kulturen. De ungas återförning med den natur, varur människan är vuxen, är ett livsvillkor för erhållande av nya ideal och nya krafter. Människan är dock till sitt väsen ej en maskin — utan ett naturväsen och ostraffat bryter ingen mot naturens lagar.

Ingeborg Sjögren.

MORGONBRIS

nästa nummer kommer ut till midsommar.

Insänd rekvisition på förhöjd upplaga.

Agitera för Morgonbris vid alla möten och fester som arrangeras under sommaren.

Intressera kvinnorna för klubbarbetet.

Arbetsgemenskap för hus- mödrarna.

Ett förslag av Emmy Freundlich.

Översättning för Morgonbris.

Den 28 april öppnades med festligheter de österrikiska kvinnornas första stora utställning. Tusentals kvinnor ha där sett vilka tekniska hjälpmedel vi i våra dagar ha till vårt förfogande för att förminska husmödrarnas arbete, och därigenom bereda dem ledighet och vila. Små och stora saker ha där varit utställda, inte endast sådant som rör köket och nyare klädekläder, utan även åtskilliga andra ting som äro avsedda att göra det dagliga livet lättare har där sammanförts.

Blott ett ex. bland många: Det finns en liten motor som är ett under av skicklighet. Och tack vare tillämpningen av gemensamhetskushåll kunna vi även i de mindre hemmen tillgodogöra oss densamma. Man kan inställa denna motor så, att den dammar våra rum, gör rena våra kläder, sopar vår kammare, trampar vår symaskin, sätter vår tvättmaskin i rörelse, torkar vårt hår när vi tvättat oss i huvudet, och t. o. m. slätar ut rynkorna i vårt ansikte.

Härligt, skola alla husmödrar ropa. Och vad kostar denna underman? Tyvärr, äck tyvärr, 3,800,000 miljoner kronen eller 380 schilling. Drömmen är slut, alla förhoppningar fara. Husmödrarna se i sina händer, och finna att de dock äro de billigaste hjälpmedlen vi hava för hushållet.

Och dock gives det oss ett hjälpmedel. Vilja vi finna den rätta vägen, måste vi se hur vi skola omorganisera vår hushållning, förutan vilket vi ej kunna införa de nya tekniska hjälpmedlen. Småbonden som äger en liten egendom på fem hektar, kan köpa maskinen, liksom husmodern, vilken står tröstlös inför den lilla motorn eller tvättmaskinen. Man har i alla länder med stor efterföljd — man tänker sig Danmark — försökt att genom sammanlutning i organisationer förskaffa sig sådana tekniska hjälpmedel. Tröskverken t. ex. anskaffas inte för den lilla bondgården ensamt, utan för det gemensamma lanthushållet, och många andra hjälpmedel, såsom såningsmaskiner, verktyg o. s. v., erhålles likaledes genom den gemensamma organisationen till överkomliga priser. Detta ex. borde vi husmödrar efterapa. Hur skall man då kunna komma dithän? I stadsförsamlingen Wien bygges stora vackra hus, formligen små städer i vilka många hundra husmödrar bo. Taga vi en våning där det bor trettio

hushåll så ha vi trettio husmödrar. Dessa husmödrar bilda ett arbetsgemenskap. Alla husmödrarna äro medlemmar och betala i början ett litet engångsbidrag på låt oss säga en schilling. Likadant göra husmödrarna i andra, tredje och övriga våningar. Hos 200 avdelningar gör detta 2,000 schilling som våra arbetsgemenskap erhålla. Därför kunna vi köpa en liten motor, tvättmaskin eller elektrisk dammsugare. Sedan skola husmödrarna låna apparaten. Var och en betalar en liten avgift (i Haag betala husmödrarna 50 cent för en timme) säga vi 50 groschen, ja kanhända vi t. o. m. kan ta mindre avgifter. Därmed betalas alla reparationer samt ombesörjes nyanskaffning av flera nya tekniska hjälpmedel för hushållet. Kanhända man även kan inrätta ett rum i vilket man kan ställa en elektrisk maskin, där alla husmödrar kunna riva sitt bröd, vispa sin äggvita etc. och där allesammans i ordningsföljd efter varandra kunna stryka in sin tvätt. På detta sätt kan man hjälpa de fattigaste hushåll att bekomma tekniska hjälpmedel. Dessa arbetsgemenskap bliva förskolor till enkökskus, vilken omgestaltning av hushållningen från smådrift till en allt omfattande stordrift ej behöver beröra den egenart som kallas för huslighet och som många husmödrar hänga fast vid. Arbetsgemenskapen kan naturligtvis ständigt utvidgas. I dag gå trettio husmödrar över trettio trappor och köpa in i trettio olika korgar. Kunde icke helt enkelt varje morgon en husmoder övertaga uppdraget av inköpen? Hon går då med alla husmödrarnas pengar till konsumtionsfilialen, behöver inte vänta som fallet blir när trettio husmödrar komma, utan ger helt enkelt sedlarna till butiksbiträdet, och snart bli varorna expedierade och alla de små paketen vandra i ryggsäcken eller på handvagnen (gamla barnvagnar kunna därvid finna god användning) och hem. Tjugunio fruar behöva icke kläda sig, behöva icke vänta, och kunna genom motsvarande hjälpberedskap bidra till att förlänga fritiden för husmödrarna.

Många mödrar måste i dag gå ut att spatsera med barnen, men vi kunna även på lekplatsen införa arbetsfördelning. Vi anställa en barnsköterska och en moder får vara henne till hjälp, och på det sättet behöver ingen moder förlora mer än en

eller två eftermiddagar i varje vecka. Man tänke sig hur skönt det skulle vara, om på söndagarna alltid några fruar kunde få resa ut, utan att behöva ha småbarnen med sig, och på första maj få deltaga i demonstrationen, och få deltaga i utflykter som de nu måste försaka.

Fantasier! skola husmödrarna misstänksamt säga. Ljligt! säga husfädren hänande och med rynkade pannor. Det blir blott ett evigt krig. Vänta bara, det kommer blott att bli split och kiv bland fruarna. Lagn! Våra husmödrar i Wien äro till stor del medlemmar i en stor organisation. Med sådana kvinnor kan man våga försöket. Det går väl åtminstone an att studera detsamma. Grå är all teori, därför hava vi nu en gång modet. Kanhända att någonstädes en gång husmödrarna börja försöka det. Jag är gärna beredd att hjälpa till därvid. Reformen av hushållningen kan icke vara andra människors verk, det måste husmödrarna ta i egna händer och själva genomföra. Svårigheter, var finnas icke de, och även männen kämpa med svårigheter överallt var de organisera sig. Och de första barnsjukdomarna som arbetsgemenskapen kommer att lida av måste övervinnas. Och vi skola övervinna dem om endast husmödrarna allvarligt vilja. Få vi bara upplysning om de tekniska hjälpmedlen och liknande ting så skola vi så småningom fortskrida och erövrå hela den husliga världen. På en bred grundval för arbetsgemenskapen kunna husmödrarna bygga upp en organiserad produktion och konsumtion. De husmödrar vilka få sitt dagliga liv på detta sätt organiserat, med gemensamma inköp och med sin konsumtionsförening gemensam för alla konsumenter skola alldeles säkert finna detsamma förståndigt. Även friheten och likaberättigandet kunna husmödrarna väntas vid genom organisation.

Kvinnorna och internationalen.

Ur våra franska kamraters tidning, *La femme socialiste*, ha vi hämtat följande appell till kvinnorna, vilken bl. a. är karakteristisk för den varma, inspirerande ton som gör den franska socialist-agitationen så flammande och kraftig.

Socialistkvinnornas arbete och organisation är och bör vara lika internationell som lidandet. Denna organisation bör representeras genom kongresser, där de trognaste och mest entusiastiska förkämparna

ARBETETS MÖDA.

Vi gått böjda i möda och trälät i nöd
för att leva det liv, som vi fingo.
Och demonen var arbetet, inte vår fröjd
Det var nattlig storm, där vi gingo.

Men det rann i vårt inre så rött ett blod,
det skalv i vår själ en längtan
under mödor och tunga och trälände nöd
att vända vårt öga mot himmelens valv,
att lyfta vårt huvud och skåda fritt
alla viddernas strålände solar.

Se, dock fåvisk var kampen. Vi brötos mot jord,
Våra knutna och sargade händer
togo åter till grepen och drömmen förrann,
Ingen gud sin förlossare sänder!

Men törhända, när åren kämpat och flytt.
de nya slakten benådas
att till glädje forma vår mödas värv,
till ljus och till makt, till storhet och rätt,
törhända de härdiga vuxit sig högt
över alla de stängande bergen.

Då så stolta och starka mot tindrande valv
deras segrande händer må sträckas.
De ha vunnit sin frihet, demonen är död.
Deras inre sol kan ej släckas.

ELSE COLLIN.

för de socialistiska idéerna samlas. Före kriget fanns inte så stora möjligheter för internationellt samarbete som nu. Då världskrigets timme slog, och varje lands grupp samlades omkring sina nationella intressen och vände sig bort från gemensamma internationella idéer, så blev det en fruktansvärd tid för Andra Internationalen. Under denna svåra tid fanns det dock i alla länder några trogna anhängare av den internationella socialismen bland kvinnorna. Och i

mars 1915, trots alla stora svårigheter och alla farhågor från centralkommittéerna, möttes kvinnliga kamrater från alla länder i Bern på en internationell kongress. På denna kongress försökte kamrater från alla krigförande länder pröva sin ståndpunkt till den internationella socialismen. Deras resolution lyste som en stjärna i nationernas förtvylade mörker, den sände ut en knippe solstrålar och fyllde vårt medvetande med nytt hopp om att den internationella socialismen inte bara

skulle bli en tom illusion utan också trots kriget att dess grundsatser skulle segra. Kvinnokongressen i Bern blev det första försöket från kvinnornas sida att samla ihop de spridda internationella socialisterna, ett försök som fullföljdes av Zimmerwald och Kienthal. Kvinnornas oförfärdade internationella arbete vann genklang i alla länder och kommer att fullföljas.

Den första maj är för oss en demonstrationsdag för freden och mot kriget, som fördärvar och dödar våra män och söner och för med sig en obeskrivlig olycka för hela världen. Vi kvinnor måste viga våra krafter och vår vilja åt fredsarbetet. Världskriget har uppenbart för oss militarismens och maktpolitikens grymhet, och att lindra krigets blodiga fasa är vår plikt. Världsfreden är ännu långt borta. Folkens rätt att själva leda politiken har blivit trampad under fötterna av våldet och makten. Lika väl som under världskriget kapitalismen segrade över arbetarna, såsom nu i Ruhr, så fanns det inte heller annat än en segrare, kapitalet, och en besegrad, proletariatet. Ty det internationella arbetet är ännu inte tillräckligt starkt att segra över kapitalismen.

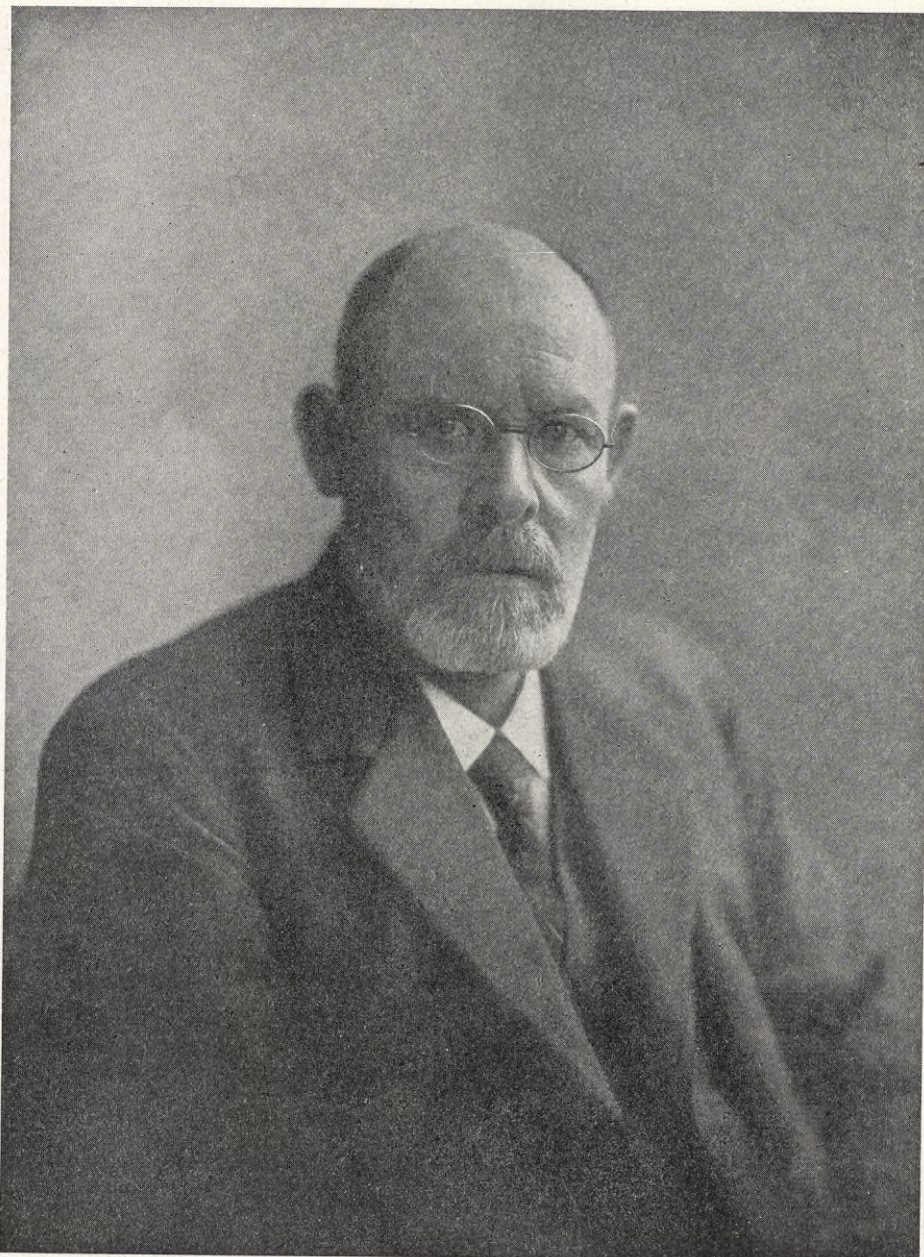
Det är därför, som vi äro tvungna att fortsätta vår internationella strid mot imperialism och nationalism och åstadkomma en stark internationell front. På första maj i år var det, som vi Frankrikes kvinnliga socialister togo upp våra gamla ideal. I denna fruktansvärda tid, fylld av nationernas hat, är den internationella socialismens idéer det enda som kan rädda oss. Vi vilja hjälpas åt att reparera det onda, som militarismen har förorsakat de krigförande länderna. Vi önska folkens förlikning. Överallt där socialisterna på första maj samlas omkring de röda fanorna få ej kvinnorna fattas. Det är de som skola uppfostra ungdomen i internationalens anda, så att det kan uppstå en ny generation, som är stark nog att taga våra idéer i arv. Var och en av oss bär inom sig en kompass, som visar vägen och målet. Denna kompass är den internationella socialismens idéer. Om vi följa dessa idéer, så skola vi inom en inte alltför avlägsen framtid förverkliga vårt mål — världsfreden.

Lo re Agnès.

ÅTER EN BORTGÅNGEN LEDARE.

För några veckor sedan hade vi åter den smärtsamma plikten att jorda en av våra största och bästa män. Hans liv och arbete äro sammanvuxna med arbetarrörelsens strävan från dess början här i Sverge till dess ställning av i dag. Själv en son av folket, som fick kanske tidigare än de flesta även under hans barndom, ge sig ut i förvärvsarbete, blev till en man som aldrig dagtingade med sin övertygelse, utan med betvingande energi och hänförelse förde de betrycktas talan. Hans hjärta och hela personlighet var som ett med arbetareklassens frigörelsesträvanden. Det har sagts av någon att hans liv har varit som en av de sagor som handla om den fattige gossen

som till slut blev prins och kung i riket. Detta kan ju låta vackert, men vackrare och framförallt strängt sedligare har vår ledares och kamrats liv varit. Han har inte fått något till skänks, utan hans väg har varit arbetets och den aldrig slappnande pliktuppfyllelsens väg. Och han växte med uppgifterna, från

F. V. Thorsström

* 30/5 1865 — † 5/5 1925

agitatorn till statsmannen, som fick intaga, en av de främsta posterna vid riksrodret. Men han blev aldrig någon överklok man, som höjde pek-fingret med snusförnuftiga förmaningar till arbetareklassen, eller vek av till formalistiskt pedanteri. Nej, han stod alltid rak och fri och varmhjärtad och när han sade oss sina

sanningar fick han något av allmänmänsklig fader över sig. Hans stora hederlighet är en förebild för oss alla som fortsätta arbetet.

Må vi vårda hans minne till kommande släktled, ty bättre arv kunna vi knappast giva vår ungdom än bilden av honom, som i allt var sig själv trogen och som aldrig åsidosatte något av sitt arbete och sina plikter för folkets väl, utan fyllde dem tills det oundvikliga inträffade.

Det tomrum, som han nu lämnat efter sig, och det vi erfara efter Branting, kan ingen nu var för sig fylla, men förena vi oss alla till ärligt, självuppgivande arbete, med det helas bästa för ögonen, då bliva vi icke endast goda arvtagare

utan präktiga förvaltare, som öka den moraliska kraften hos arbetets söner och döttrar att bygga upp Sverge till ett fritt och lyckligt land för alla dess bebyggare.

S. V.

Från Medelpads Soc.-dem. kvinno- distrikts årskonferens.

Medelpads socialdemokratiska kvinno-distrikt höll under långfredagen årskonferens i Sundsvalls Folkets hus, besökt av så många ombud och enskilda intresserade som lokalen kunde rymma.

Konferensen öppnades av distriktets ordförande, fru Disa Västberg, som höll ett kort minnestal över den bortgångne partihövdingen och tolkade de socialdemokratiska kvinnornas sorg och saknad över den förlust hela arbetarörelsen lidit med Hjalmar Brantings död. Vidare hälsade hon såväl representanterna för parti- och ungdomsdistriktet som konferensdeltagarna välkomna.

Till ordförande för konferensen valdes fru Frida Holmqvist, Nyhamn, och till sekr. fru Anny Johansson, Skönvik. Justeringsmän blevo fru Linnea Byberg, Ortvik, och Betty Håkansson, Svartvik, samt till resefördelningskommitté fru Lilly Söderberg, Sundsvall, och Betty Håkansson, Svartvik. Telegram upplästes från ledamoten av D. S. fröken Rosa Nordin, Brunnsvik, vilket besvarades.

Verksamheten.

Därpå föredrogs styrelsens och revisorernas berättelser. Av desamma framgick bland annat följande:

Kvinnodistrikts insats i valrörelsen blev en lyckad turné med fru Agnes Söderqvist, Västerås, som talare. Mötena voro besökta av sammanlagt 400 personer. Vidare spriddes i 1,000 ex. en del flygblad, riktade till speciella valmansgrupper bland kvinnorna. Den bästa insatsen från kvinnoklubbisternas sida i valrörelsen gjordes dock i den personliga agitationen på respektive orter.

Till en agitationsfond har inom klubbarna insamlats och redovisats kr. 319:30, ett resultat som överträffar alla förväntningar. Till detta belopp kommer anslag från förbundet samt Timrå och Skönsbergsklubben med resp. 100, 50 och 15 kr.

En större föreläsningkurs har varit anordnad under vintern med 8 föreläsningar av rektor Ivar Sefve, Falun, och besökt av i medeltal 50 personer pr varje föreläsning. En av dem blev även utsänd av radiostationen.

Under arbetsåret ha tre klubbar blivit nybildade, nämligen i Torpshammar och Kubikenborg efter föredrag av fru Disa Västberg samt i Hörningsholm efter föredrag av ombudsman V. Ericson. Distriktet består nu av 13 arbetande klubbar med 400 medlemmar. Ställningen är utmärkt och arbetet lovar gott för framtiden. De olika klubbarna ha, som framgår av deras årsberättelser, utvecklat en livlig verksamhet.

Inkomster och utgifter balanserade å kr. 1,550:45, med en behållning av kr. 682:76.

Berättelserna godkändes utan debatt och styrelsens beviljades full och tacksam ansvarsfrihet.

Vid konferensen förelåg tre motioner.

Fru Helene Berndt, Nacka, hade föreslagit, att konferensen skulle behandla frågan om sagostundsverksamheten. Efter en kort debatt beslöt i enlighet med D. S. förslag att uttala sin anslutning till motionärens initiativ. Klubbarna böra icke

endast undersöka förutsättningarna innan verksamheten sättes i gång utan även bära det moraliska och ekonomiska ansvaret för densamma. Nödvändigt torde även vara att söka samarbete med ungdomsklubbar och arbetarekommuner för att få deras stöd i arbetet. D. S. fick därtill i uppdrag att införskaffa upplysningar om arbetet på andra håll för att delgiva klubbarna.

Matforsklubben hade hemställt, att distriktet skulle bekosta utbildning av en studieledare, som kunde stå klubbarna till tjänst. Konferensen beslöt i enlighet med förslag av D. S. att ansluta sig till detta önskemål under förutsättning dels att lämplig person vill ställa sig till disposition för ändamålet och dels att denna kan beredas plats vid någon av A. B. F:s instruktionskurser.

Slutligen hade Fagerviksklubben begärt, att D. S. kostnadsfritt skulle hjälpa klubbarna i deras arbete. D. S. hänvisade till att den i cirkulär erbjudit klubbarna att vid behov rekvidrera talare eller instruktör i arbetet och att denna hjälp skulle lämnas utan utgifter för klubbarna. Konferensen beslöt, att D. S. fortfarande som hittills, och i den utsträckning distriktets kassa så medgiver, står klubbarna till tjänst med föredrag, instruktion eller på annat sätt.

Övriga frågor.

De av förbundskongressen godkända normalstadgar för distriktet behandlades livligt. Förslaget godkändes med några ändringar. Sälunda bestämdes en konferensavgift av 50 öre pr ombud och en representationsrätt med ett ombud för varje påbörjat 15-tal medlemmar. Vidare beslöt, att D. S. efter låta trycka och utsenda motionshäfte med styrelse- och revisionsberättelserna.

Styrelsen fick i uppdrag att under oktober månad anordna en föredragsturné genom distriktet, dels för att bilda nya och stärka gamla klubbar.

Den förut behandlade frågan om vilohem för fattiga och utarbetade mödrar beslöt konferensen avskryta för närvarande.

Val.

Vid val av arbetsutskott återvaldes fru Disa Västberg, ordförande, Anna Larsson, sekr., och Lilly Söderberg, kassör, samtliga i Sundsvall. Även övriga ledamöter av D. S. återvaldes. Dessa äro: fru Stina Eriksson, Ortvik, Agda Berlin, Svartvik, och Anny Johansson, Skönvik, samt fröken Rosa Nordin, Fagervik. Suppleanter fru Ida Thunberg, Stockvik, Anna Ekström, Johannedal, och Edlund, Fagervik.

Revisorer blevo fru Linnea Byberg och Augusta Valström, Ortvik, samt Betty Håkansson, Svartvik, med fru Anna Söderlund, Ortvik, och Hanna Nilsson, Kubikenborg, som suppleanter.

Till distriktets representant i A. B. F. valdes fru Lilly Söderberg med fru Agda Berlin, Svartvik, som suppleant.

Avslutning.

Under en paus i förhandlingarna avsmakades ett trevligt dukat kaffebord i biblioteksrummet. Ordföranden frambar å konferensens vägnar ett varmt tack till D. S. för det under det flydda året nedlagda arbetet. Sedan avslöts den angenäma konferensen med Arbetets söner och ett fyrfaldigt leve för den socialdemokratiska kvinnorörelsen.

Västmanlands läns soc.-dem. kvinnodistrikts årskonferens.

Västmanlands distrikt av Sverges soc.-dem. kvinnoförbund höll på påskdagen konferens i Folkets hus i Västerås.

Efter hälsningstal av distriktsordföranden fru Agnes Söderquist valdes till ordförande fröken Olga Lindgren, Västerås.

Av den därpå föredragna årsberättelsen framgick bl. a., att medlemsantalet ökat med 43 och utgör nu 273. Klubbarnas antal har ökat med en och utgör nu 9. Beträffande agitationen heter det i berättelsen att förutom valagitationen har ett ganska omfattande organisationsarbete utförts. Sälunda företogs redan på sommaren 1924 av distriktsordföranden resor till Sala, Surahammar, Morgongäva, Heby och Tillberga.

Under valrörelsen besökte fru Disa Västberg, Sundsvall, sammanlagt 14 platser. Fru Sigrid Lundin från Stockholm har inom distriktet hållit 12 föredrag. Under valrörelsen deltog omkring hälften av klubbmedlemmarna i det aktiva arbetet.

Även under hösten 1924 hölls en studiekurs. Kursen hölls i Västerås den 8—9 nov. och samlade ett 70-tal deltagare från olika delar av distriktet. Vid kursen behandlades socialismen från utopisterna till våra dagars praktiska omsättning av teorierna. Föreläsare var red. Rich. Lindström, Stockholm.

Vid A. B. F:s kurs i Brunnsvik för organiserade kvinnor under sommaren hade också distriktet en stipendiat.

Till årets specialkurs i socialism har distriktet fått en stipendiat antagen. Likaså är en stipendiat anmäld till årets kvinnokurs.

Tre föredrag har av distriktet anordnats med Fabian Månsson som talare, nämligen i Tillberga, Skultuna och Västerås.

Berättelsen, som med godkännande lades till handlingarna, avslutas med följande av förra årets partikongress antagna uttalande:

Distriktet och arbetarekommunerna måste ägna organisationsarbetet bland kvinnorna betydligt större uppmärksamhet än hittills. När agitationen ordnas för bildandet av kvinnoklubbar, böra distriktet och arbetarekommunerna icke endast moraliskt utan också ekonomiskt stödja densamma. De böra ordna möten för bildandet av kvinnoklubbar. På sådana platser, där förutsättningarna äro små för bildandet av klubbar, skola kommunerna ordna kurser i föreningskunskap för ett mindre antal kvinnor, som på så sätt kunna bli intresserade och dugliga att ställa sig i spetsen för en klubb.

Det är särdeles viktigt, att det bedrivs ett intensivt socialistiskt upplysningsarbete bland kvinnorna, sedan de blivit politiskt likställda med männen.

Även revisionsberättelsen godkändes. Kassaräkningen för året har omslutit kr. 1,103:45 med en behållning till 1925 av 71 kr.

Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades.

Till ledamöter i verkställande utskottet valdes fruarna Agnes Söderquist, ordf., Math. Johansson, kassör, och Blanche Daun, sekr., samtliga i Västerås. Övriga styrelseledamöter blevo Alma Melin, Fa-

Blekinge soc.-dem. kvinnodistrikts årskonferens.

Blekinge soc.-dem. kvinnodistrikt höll årskonferens långfredagen å Templarloken i Karlshamn. Ett 50-tal av distriktets medlemmar hade kommit tillstädes. Till att leda förhandlingarna utsågos fruarna Bernhardina Bengtsson, Karlshamn, och Stina Nordin, Karlskrona, med fru Betty Andersson, Ronneby, vid protokollet.

Från V. U. rapporterades att ur distriktets stipendiefond anslagits medel till ett stipendium i och för deltagande i den instruktionskurs för kvinnor, som av A. B. F. kommer att anordnas vid Brunnsvik instundande 14—21 juni. Tvänne ansökningsom detta stipendium förelägo och be-
siöt konferensen att till stipendiat utse Astrid Jönsson, Hagalund.

Verksamhetsberättelsen föredrogs och av densamma framgick, att vid 1924 års slut voro 7 klubbar anslutna till distriktet. Distriktets svaga ekonomiska resurser ha verkat hämmande på den agitatoriska verksamheten. Medlemmarna ha dock inom sina respektive arbetarekommuner nedlagt ett gott arbete för partiets framgång, särskilt vid riksdagsvalet. Upplysningsarbetet bland medlemmarna har bedrivits medels tre kamratmöten, där frågor av social och partipolitisk art behandlats. Vidare ha föredrag hållits av riksdagsman Törnkvist och fru Rosenkvist över aktuella spörsmål. Distriktet

gersta, Maria Eklund, Surahammar, Frida Lindkvist, Sala, samt Hedvig Olsson, Köping.

Revisorer blevo fruarna Elin Askerlund och Ida Olsson, Västerås.

Till konferensen hade styrelsen inkommit med flera förslag. Bl. a. hade föreslagits att klubbarna varje kvartal skulle ordna ett särskilt möte som agitators- och upplysningsmöte med personliga inbjudningskort till utomstående. Detta förslag godkändes.

Vidare beslöts vidtagna förberedelser för igångsättande av studiecirklar fr. o. m. nästkommande höst. Det uttalades därvid som ett oeftergivligt önskemål att minst en studiecirkel inom varje klubb bör komma till stånd.

Kongressen beslöt även att i likhet med föregående år anordna en föreläsningkurs i befolkningsfrågan. Under innevarande vår kommer att inom resp. klubbar anordnas särskilda instruktionsmöten.

Till A. B. F:s distrikt beviljades ett anslag av 10 kr.

Konferensen hade även att taga ställning till ett utarbetat förslag till nya stadgar. Förslaget, som ursprungligen uppgjorts av förbundsstyrelsen, antogs med vissa av distriktetsstyrelsen föreslagna ändringar.

Konferensen, som präglades av livaktighet och verksamhetslust, avslutades därpå med ett anförande av fru Söderquist, som frambar styrelsens tack till ombuden och betonade med skärpa nödvändigheten av att ett ännu mera energiskt arbete nedlägges för att få till stånd nya klubbar och stärka dem, som redan finnas. Kortare tal höllos dessutom av ungdomsdistriktets och partidistrikts representanter.

har haft två ombud vid kvinnoförbundets kongress samt varit representerat vid partidistrikts årskonferens och kretskonferenser. Till Blekinge A. B. F.-distrikt är kvinnodistriktet anslutet.

Revisionsberättelsen utvisade att distriktets räkenskaper balanserat på en summa av kr. 417:65. Berättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades åt styrelsen.

Konferensen beslöt att V. U. även för 1925 skall vara förlagt till Karlshamn och omvaldes Bernhardina Bengtsson och Hilda Jönsson samt nyvaldes Anna Johansson. Förutvarande styrelseledamöter. Betty Andersson, Ronneby, och Stina Nordin, Karlskrona, omvaldes. Suppl. blevo Olivia Karlberg, Karlshamn, Astrid Jönsson, Hagalund, och Emma Svensson, Karlshamn. Till revisorer omvaldes Tora Andersson och Ulla Rydholm samt nyvaldes Anna Bergkvist, samtliga från Karlshamn.

Frågan om de "ekonomiska förutsättningarna för att distriktet skall kunna fylla sina uppgifter" diskuterades och framkommo därunder flera förslag till stärkande av ekonomin. Diskussionen utmynnade i att styrelsen skall ta saken om hand och söka realisera densamma i enlighet med de förslag som framkommit. I sammanhang härmed behandlades också frågan om hur klubbarna böra ordna sina offentliga fester och gjordes det uttalandet, att vid dylika tillfällen icke blott tänka på dans och därmed möjligen åtföljande större ekonomisk behållning, utan även söka tillgodose de ideella kraven så gott sig göra låter.

Konferensen hänsköt till distriktetsstyrelsen att i samarbete med klubbarna ordna och leda agitators- och upplysningsarbetet på bästa möjliga sätt.

Från kvinnoförbundets styrelse förelåg förslag till nya distriktsstadgar, lika lydande för alla kvinnodistrikten. Under överläggningen härom beslöt konferensen föreslå ett par mindre ändringar i förslaget.

Vidare diskuterades frågan: "Böra de soc.-dem. kvinnoklubbarna arbeta för och utöva s. k. välgörenhet?" Frågan inleddes av Amanda Jönsson, vilken därvid pekade på de orättfärdiga samhällsförhållanden som förefinnas, där särskilt de gamla fattiga efter en lång strävsam arbetsdag äro så dåligt ekonomiskt ställda att de äro beroende av den välgörenhet, som av de bättre ekonomiskt ställda utövas, och som många gånger verkar osmakligt därför, att avsikten med densamma är att den givande vill lysa med sin givmildhet. Samtidigt kommer mottagaren i så stor tacksamhetsskuld till dessa givare, att självständigheten kommer alldeles till korta vid åtskilliga tillfällen, då det gäller att i handling visa samhörigheten med sin egen klass och dess strävande för bättre livsvillkor. Välgörenhet bör arbetas bort och lagstiftningen komma dithän, att de gamla såväl som de sjuka samt även de som hemsökas av oförvållad arbetslöshet, få åtnjuta rätten att leva som människor utan att behöva vara beroende av barmhärtighetsverk. Efter en ganska livlig diskussion beslöt konferensen göra följande uttalande:

"Under nuvarande samhällsförhållanden kan välgörenhet anses vara nödvändig för lindrande av nöd och elände. De soc.-dem. kvinnoklubbarna böra dock icke direkt arbeta för välgörenhet utan i stället inrikta sitt arbete på att få samhällsförhållandena omdanade så, att alla och envar må

Från Skånes Soc.-dem. kvinno- distrikts årskonferens.

Skånes distrikt av Sverges socialdemokratiska kvinnoförbund höll den 19 april sin 17:de årskonferens i Lund.

Konferensen öppnades kl. 11 f. m. av distriktsstyrelsens ordförande, fru Martha Larsson, Malmö, som hälsade de närvarande, ombud och inbjudna gäster välkomna. Till konferensen hade inbjudits representanter från partidistriktet, ungdomsdistriktet och förbundsstyrelsen. I sitt hälsningsanförande erinrade ordföranden bl. a. om de trenne personer, som Sverges socialdemokrater stå i största tacksamhetsskuld till, nämligen de bortgångna Axel Danielsson, Kata Dalström och Hjalmar Branting, samt hoppades, att de efterlevande skulle fortsätta deras arbete och föra det fram till fullbordan. Vi kunna kanske ännu inte fullt förstå och uppskatta ett sådant livsverk som Hjalmar Brantings, men en dag skola vi med säkerhet till fullo förstå och uppskatta det. Tal slutade med att uppmana kvinnorna att delta i det stolta arbetet för de socialdemokratiska idéernas förverkligande.

Fru Anna Sterky höll därefter ett kort anförande, vari hon särskilt betonade, att kvinnorna i och med den allmänna rösträttens genomförande icke hade bildat en stat i staten utan deltog vid sidan om männen och i gemenskap med dem i det politiska livet. Skånes kvinnodistrikt hade i detta arbete gjort en stor insats, en insats som med tiden kommer att bli än större och betydelsefullare, allt efter som kvinnorna inom provinsen vakna upp till ansvariga medborgare.

Hr J. Wahlqvist bad därefter att å ungdomsdistriktets vägnar få tacka för inbjudan till konferensen.

Efter hälsningsanförandena övergick konferensen till att föredraga rapport över fullmaktgranskning och upprop av ombud.

komma i åtnjutande av en människovärdig tillvaro. Genom lagstiftningsåtgärder, särskilt med hänsyn till arbetslöshetsförsäkring, sjukförsäkring, änke- och barnpensionering samt bättre ekonomiskt verkande ålderdomspensionering skulle säkert en tryggare och bättre ställning uppnås för många och som en följd därav välgörenheten komma att bli obehövlig. Men reformarbetet på det sociala området i den lagstiftande församlingen förutsätter större representation från arbetarehåll och de socialdemokratiska kvinnorna måste vara behjälpliga till att detta uppnås."

Åt V. U. uppdrogs att vid lämpligt tillfälle anordna föredrag i befolkningsfrågan av därtill lämplig person.

Nästa årskonferens skall hållas palmsöndagen 1926.

Konferensens ordf. riktade till sist en maning till medlemmarna att var på sin ort göra sitt bästa för distriktets bestånd och tillväxt. Förhandlingarna avslötos med "Internationalen".

Konferensen präglades av gemytlig och kamratlig stämning och förhandlingarna buro vittne om att medlemmarna äro i besittning av viljan att fostra och skola sig till ansvarsställande medborgarinnor.

Till ordförande under förhandlingarna valdes fru Mathilda Friberg och fröken Stina Jönsson, till sekreterare fruarna Ida Lundin och Anna Hansson och till justeringsmän fruarna Selma Hansson och Ida Malmström. Arbetsordning för konferensen antogs och utskottsval förrättades.

Sedan styrelse- och revisionsberättelserna föredragits och godkänts och ansvarsfrihet beviljats för det gångna året, övertog ordförandeklubbarna av fru Friberg och konferensen övergick till behandling av inkomna motioner.

Adressförteckning över klubbarna samt distrikts- eller klubbmärke.

Från Landskrona kvinnoklubb hade inkommit motion om införande i Morgonbris av adressförteckning över samtliga distriktet tillhörande klubbar. Distriktsstyrelsen hade avstyrkt denna motion och föreslog att en adressförteckning i stället borde av styrelsen uppsättas och tillsändas klubbarna varje år, efter det styrelseval hade ägt rum inom klubbarna, vilket förslag också blev konferensens beslut.

Motion n:r 2 från Höganäs kvinnoklubb om användande av distrikts- eller klubbmärke lämnades i enlighet med distriktsstyrelsens förslag utan avseende, enär förbundsstyrelsen redan fått frågan om hand.

Bildningsverksamheten.

Från kvinnoklubbarna i Tomelilla och Bjuv hade motioner inkommit rörande bildningsverksamheten, speciellt de folkhögskolekurser, som av förbundet anordnas å Brunnsvik, med en hemställen huruvida icke dylika kurser för Skånedistriktets vidkommande med fördel kunde anordnas å någon av provinsens folkhögskolor. Efter ett uppmärksammat inledningsanförande av fru Ida Rosenkvist beslöt konferensen i enlighet med styrelsens förslag att remittera frågan till A. B. F:s centralbyrå för utredning.

Arbetslöshetsförsäkringen.

I denna fråga hade distriktsstyrelsen förelagt konferensen en motion med förslag om att denna måtte uttala sig för bildandet av provisoriska, kommunala arbetslöshetsförsäkringskassor, vilka skola fungera tills den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen träder i funktion.

Partidistriktets representant, ombudsman Olof Andersson, Malmö, inledde denna motion med att redogöra för frågans nuvarande läge samt de önskemål, som ur arbetaresynpunkt böra förverkligas. Efter detta anförande beslöt konferensen göra följande uttalande, som inom den blivande distriktsstyrelsen skall tjäna till grundval för lämpliga åtgärder i propagandaslyfte samt kraftigare hävdande av frågans snara lösning:

Konferensen uttalar som sin bestämda mening att statlig arbetslöshetsförsäkring bör införas, men med kännedom om det statsfinansiella läget föreslå vi, att som ett provisorium kommunala arbetslöshetsförsäkringskassor inrättas.

Anordnandet av kamratmöten och agitationsverksamheten.

Trälleborgs och Hälsingborgs kvinnoklubbar hade motionerat om anordnande av kamratmöten mellan klubbarna inom distriktet. På förslag av styrelsen beslöts att minst fem klubbar skola av styrelsen äläggas att anordna och själva be-

kosta dylika agitationsmöten under arbetsårets lopp.

Angående agitationsverksamheten hade Skrombergaklubben motionerat om effektivare agitation, speciellt inom gruvdistriktet. Efter en stunds diskussion beslöts i enlighet med distriktsstyrelsens uttalande, att den kommande styrelsen skulle få i uppdrag att anordna en agitationsturné i nämnda trakter.

Lunds kvinnoklubb hade motionsledes gjort en framställning om gratis föredrag åt klubbarna vid offentliga och enskilda möten. Distriktsstyrelsens uttalande, att distriktets nuvarande ekonomiska ställning ej tillåter detsamma att bevilja klubbarna gratis föredrag samt dess förslag att uppdraga åt den blivande styrelsen att taga hand om frågan, antogs av konferensen.

Uppllysning om kommunallagstiftningen.

Från Hälsingholm hade inkommit en motion, vari anhölls det konferensen måtte upptaga till behandling vilka åtgärder, som kunna vidtagas i syfte att upplysa blivande ogifta mödrar om de kommunala institutioner, vars ändamål är att hjälpa dem.

Konferensen beslöt härvidlag godkänna ett av distriktsstyrelsen formulerat förslag till uttalande, vari framhölls, att det mest effektiva sättet att upplysa ovan nämnda mödrar om vår nya barnavårdslagstiftning är, att på det strängaste älägga barnbörds- och barnmorskorna att underrätta varje ogift barnaföderska därom. Dessutom, tillades det, böra de nämnda institutionerna underrätta barnavårdsmännen för den händelse vederbörande mödrar sakna hem efter barnsörden.

Malmö kvinnoklubb hade motionerat om frågan hur man bäst och säkrast skall kunna sprida uppllysning bland kvinnorna om våra kommunallagar och deras verkningar.

Beträffande denna motion förklarade sig styrelsen anse, att den upplysningsverksamhet, som bedrivs av A. B. F., mera måste beaktas av de socialdemokratiska kvinnoklubbarna, vilka mer än vad nu är fallet böra understödja cirkelarbetet. Vad speciellt den nya barnavårdslagstiftningen angår, bör konferensen älägga den blivande distriktsstyrelsen att genom klubbarna söka sprida uppllysning därom ute å landsbygden.

Detta uttalande godkändes av konferensen.

Slutligen hade från Bjuv inkommit en motion i nykterhetsfrågan. Motionen slöt med en allmän anhållan att konferensen måtte upptaga frågan till behandling och göra det uttalande, vartill anledning kunde förefinnas.

Konferensen beslöt efter en stunds debatt att även här godkänna distriktsstyrelsens förslag. Detta var av följande lydelse:

Den eller de personer, som med säkerhet veta, att sprit utlämnas till ungdom, böra anmäla detta till nykterhetsnämnden på platsen, som då har att taga hand om saken. Klubbarna böra ta upp denna fråga till behandling vid sina möten.

Val.

Sedan motionshäftet genomgåts skred konferensen till val av verkställande utskott. De avgående V. U.-ledamöterna återvaldes, likaså övriga styrelseledamöter, med undantag av fru Anna Ljungkvist, Åhus, som avböjde återval. I hennes ställe invaldes fru Ester Pärsson, Lands-

En liten orientering i det kooperativa försäkringsväsendet.

Kanske är allt vad försäkringar heter ett ganska ointressant spörsmål för många av våra läsare och läsarinor. Morgonbris har emellertid velat ge en liten orientering i det kooperativa försäkringsväsendet i medvetande om att det ämnet ändå ej är det minst betydelsefulla för dagen.

Folket, Kooperationens livförsäkringsanstalt, fyller — som det säger i ett meddelande — två eftertraktade önskemål: att bereda ett livförsäkringsskydd så gynnsamt avvägt och väl anpassat till den försäkrades levnadsvillkor som möjligt är, samt med fullständig trygghet för att överskott som uppstå vid förvaltningen aldrig kunna komma obehöriga till godo och att de stora, numera årligen med flera miljoner växande fonderna — de försäkrades sparmedel och trygghet — placeras till stöd för Kooperationen och sålunda — redan medan försäkringsbeloppen hopbringas — verksamt främja medlemmarnas hushållning.

Förutom Folket existerar som bekant ännu ett försäkringsföretag på kooperativ grund, nämligen Samarbetet. Tidigare har Försäkringsanstalten Samarbetet endast drivit brandförsäkringsrörelse men sedan nyåret upptagit olycksfallsförsäkringsbranschen och nu även automobil- och inbrotts- med flera grenar. Det är närmast med anledning av denna utvidgning som vår förbunds-

krona. Till styrelsesuppleanter valdes fruarna Olga Jönsson, Bjuv, Blenda Björk, Tomelilla, och fru Ida Lundin, Malmö. Till revisorer valdes fruarna Ida Malmström, Mathilda Persson och Anna Stenberg, Malmö, med fruarna Alma Olsson, Lund, och Selma Hansson, Malmö, som suppleanter.

Nästa årskonferens skall förläggas till Eslöv.

Avslutning.

Sedan konferensens dagordning var genomgången höll fru Martha Larsson ett kort avslutningsanförande, vari hon tackade kvinnodistriktet för det gångna årets arbete och partidistriktet för den hjälp, detta lämnat, samt uttalade en förhoppning om gott resultat av kommande dagars arbete. Sedan hr Olof Andersson utbringat ett med kraftiga fyrfaldiga hurrarop besvarat leve för Skånes socialdemokratiska kvinnodistrikt, sjöngs "Internationalen", varefter konferensen förklarades avslutad.

styrelse helt nyligen i ett cirkulär velat fästa klubbarnas uppmärksamhet vid kooperationens försäkringsföretag, och det propagerande- och organisationsarbete Försäkringscentralen bedriver för dessa.

I detta sammanhang vilja vi blott anföra, hurusom försäkringsfrågan just är en kvinnornas fråga. Det ligger otvivelaktigt i hustrurnas intresse att männen skydda både sig själva och sina familjer och att detta sker genom de kooperativa företagen, alltså konsumenternas = delägarnas egna!

Försäkringscentralen är Samarbetes generalagentur och vi ha haft ett samtal med cheferna där, Folkets distriktsombudsmän hrr Claes Lindquist och Hjalmar Karlsson. Dessa ville särskilt framhålla det stora intresse, som de kollektivt ordnade olycksfallsförsäkringarna ha rönt.

— Alla äro ju på det klara med hur liten den obligatoriska ersättningen är vid olycksfall i arbetet, påpekar ombudsman Karlsson. Behovet av tilläggsförsäkringar är också allmänt. De arbetaregrupper, vilka ordnat dylikt försäkringsskydd genom Samarbete ha nu dels fyllt detta behov och dels fått en försäkring som gäller även utom arbetet — och detta för en mycket blygsam avgift.

På de möten vi ha haft, fortsätter vår interlokutor, på möten i Stockholm samt i Eskilstuna och Katrineholm och många andra platser har allmänt uttalats belåtenhet med Samarbetes initiativ. Vi stå f. ö. med nöje till tjänst med alla upplysningar och sända också gärna representanter, som utan kostnad för vederbörande organisationer kunna orientera medlemmarna i dessa aktuella försäkringsspörsmål. Hänvändelse behöver blott ske till Försäkringscentralen, Drottninggatan 6 i Stockholm.

Nya klubbar

äro bildade i Kubikenborg, Torps hammar, Hörningsholm, Untran, Hallstahammar, Husby-Sjutolft, Skutskär, Håstad, Vällinge och Långbanshyttan. I Sölvesborg har klubben återupptagit sitt arbete.

Clarino — skogens dotter.

Djupt inne i skogen reser sig ett rostigt järnkors med påskriften: Clarino — skogens dotter. I århundraden har det stått där, trotsande väder och vind. Och en sägen går bland skogsfolket där uppe, att härunder vilar Pans trolovade brud.

Härmed får det nu vara som det vill, men ett är i varje fall säkert, att i de långa septembernätter stannar ändock fåglarna i sin vilda flykt för att lyssna till de klagande flöjttoner från platsen vid korset.

Jag satt en sådan natt vid korsets fot och lyssnade till hur de sällsamma tonerna klövo stillheten på sin flykt ut i skogen.

En fågel stannade tvärt sin stolta flykt och dalade ljudlöst ned på det gröna mosstället vid min sida, en ekorre blickade förundrad ned från en gren över mitt huvud och runt om mötte jag gröna, spända flammande ögon —. Det var som hela naturen vore försjunken i bön. Och berusad av den starka intensiteten i luften somnade jag och dansade fram till en röd stuga vid en brusande fors. I stugan bodde en ung timmerflottare av sydländsk börd med sin unga hustru och dotter, som hade fått namnet Clarino efter fadern. Den unga, blåögda kvinnan tumlade bäts-hake och timmerstockar med samma behändighet och styrka som sin man, men den vekt byggda Clarino hade fått en förunderlig längtan, en törst i blodet, som endast skogens vilda mystik kunde släcka. Natt och dag strövade hon om bland skogens allvarliga stammar och lärde sig

att känna och älska allt, från den flyktande skögrån till den enklaste nyponblomma. Och efter att ha badat sin bruna kropp i den silverklara älv, dansade hon till fåglarnas sång och vindarnas brus, med vilda växter och värdiga träd som åskådare.

Då hon en morgon efter en sådan natt vände hem till den lilla röda stugan, låg dess invånare på forsens botten. Hon fattade det inte riktigt först, men sanningen är obönhörlig. Och skrämmd flyktade hon tillbaka till sin skyddande skog och dansade sig i sömn. — Då hon vaknade var det natt. Och fram genom stillheten sprang lockande toner —. Hon reste sig till hälften och lyssnade. Och omedvetet gled hon in i musiken, som omärkligt tilltog i eggande hastighet för att sedan dö långsamt bort. — Och skogsguden kom henne till mötes med sin flöjt i handen. Hon mötte hans starka blick halvt förundrad. Det var som hon med ett kände sin blodiga längtan tillfredsställd. Och viljelöst gav hon sig hän i hans famn. — — —

Då Pan nästa natt sökte sin älskade, fann han henne död med ett ljuvt leende på sina bleka läppar. Hennes hjärta hade brustit av, jag tror man kallar det lycka.

Då jag vaknade satt jag vid korsets fot och följde, halvt omedvetet, med ögonen en flock vildgäss på deras flykt mot södern. M. P.—s.

Från kvinnoklubbarnas arbetsfält.

Från Halmstad.

Halmstads soc.-dem. kvinnoklubb höll den 8 april årsmöte. Trenne nya medlemmar inröstades i klubben.

Frågan om stipendiater till en av A. B. F. anordnad kvinnokurs vid Brunnsvik under innevarande sommar upptogs till behandling. Klubben, som har en på frivillighetens väg anskaffad stipendiekassa på 79 kr., beslöt att försöka få med två av sina medlemmar, fruarna Nanna Samuelsson och Anna Johansson.

Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogos och godkändes med ett särskilt tack till styrelseberättelsens författarinna, klubbens sekr. fru Bernhardina Sandberg. Klubbens medlemsantal är uppe vid 60-talet. Inkomster och utgifter ha balanserat på kr. 701:03. Behållningen utgjorde kr. 117:27, vartill kommer den förut omnämnda stipendiekassan. Ansvarsfrihet beviljades med ett tack till kassören för energiskt och väl utfört arbete.

Vid förrättat styrelseval nyvaldes i styrelsen fröknarna Olga Lindström och Signe Jacobsson och omvaldes fru Bernhardina Sandberg. Styrelsen, som senare konstituerade sig, utsåg till ordf. fröken Signe Jacobsson, som även är klubbens referent och korresponderande. Revisorerne, fruarna Sigrid Abrahamsson och Gerda Häll, omvaldes.

Senare på mötet diskuterades vad som bör göras för att stävja tobaksmisshuset bland den uppväxande ungdomen. Samtliga talarinnor voro eniga om att i denna såväl som i andra frågor, där det gäller barnens uppfostran, största resultatet uppnås genom samarbete mellan skolan och barnens målsmän. I anslutning till diskussionen beslöt mötet att klubben skulle ingå till Halmstads folkskolestyrelse i berört syfte och med anhängan om att folkskolestyrelsen skulle taga initiativet till ett möte med barnens målsmän, där olika uppfostringsfrågor kunna framföras och diskuteras.

Härpå avslöts det välbesökta och av god stämning präglade årsmötet av den nyvalda ordföranden, som uttalade styrelsens vilja att göra det bästa för klubbens framgång och räknade med medlemmarnas alljämt stegrade intresse för klubben och dess verksamhet. S i g y n.

Försäkra Ert Liv i Folket

Från Jönköping.

Jönköpings soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte torsdagen den 5 febr. 1925. Års- och revisionsberättelserna upplästes och godkändes. Ansvarsfrihet beviljades. Av årsberättelsen framgick, att medlemsantalet under året ökats.

I tur att avgå ur styrelsen voro fruarna Elin Neuman och Frida Carlsson. Då fru Neuman, på grund av flyttning från orten, avsåg sig omval, valdes fru Ester Persson och omvaldes fru Carlsson. Till ordf. och korresp. sekr. valdes fru Agnes Lithman. Att referera till partipressen valdes under tecknad. Till kommissionär för Morgonbris valdes fru Ester Persson.

Av Morgonbris har under året sålts 550 exemplar.

Klubben har beslutat grunda en stipendie- och kongressfond. Klubben har varit representerad i följande styrelser och nämnder: stadsfullmäktige, arbetslöshetskommittén, fosterbarnsnämnden, Idas skolas nämnd, pensionsstyrelsen, nykterhetsnämnden, arbetarekommunens styrelse och Arbetarnes Bildningsförbund.

*

Söndagen den 8 febr. hade fem år förflutit sedan Jönköpings soc.-dem. kvinnoklubb övergick från valmansförening till kvinnoklubb. Med anledning av högtidsdagen hade kamraterna i Huskvarna och Norrahammar inbjudits till möte. Mötet var talrikt besökt. Redaktör Henrik Persson höll ett mycket bra föredrag över vetenskapen och framtiden. Efter föredraget dracks kaffe. För övrigt upptog programmet sång och diskussion.

Jönköpings soc.-dem. kvinnoklubb sänder sin hälsning till kamraterna landet runt.

Augusta Johansson, ref.

Från Alnö.

Alnö norra soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte den 22 febr. i Hovids godtemplar-lokal, till vilket medlemmarnas män inbjudits. Klubbens ordf., Hilda Henriks-son, öppnade mötet och hälsade de närvarande välkomna och ledde sedan förhandlingarna vid mötet.

Under året har hållits 16 ordinarie samt 4 styrelsemöten. En vinter- och en sommarfest ha varit anordnade med riksdagsledamöterna fru Agda Östlund och Ivar Vännerström som talare. Klubben har insamlat för valagitationen kr. 31:75 samt hemrekvirerat böcker och valbroschyrer, som spritts ut till allmänheten, samt inköpt andelar i tvenne olika företag. Åtskilliga frågor ha under året behandlats, såsom förslag till lag om moderskapshjälp, förlösningshem, fattigvårds- och uppfostningsfrågor samt freds- och nykterhetsfrågor. Genom klubbens kommissionär har försålts 300 ex. av Morgonbris. Medlemsantalet var vid årets slut 31.

Till styrelse för år 1925 valdes fruarna Hilda Henriksson, ordf. och korresp., Helena Berndt, sekr., Maria Ullsparre, kassör, Anna Vredenberg, v. ordf., Emma Hägglund, v. sekr. Till revisorer valdes

Selma Eklund, Ulla Krigsman och Hilma Ottinger.

Sedan togs en stunds rast, då kommitterade bjödo på gott kaffe och bröd vid ett prydligt dukat kaffebord. Under tiden förekom god musik och sång av lilla Märta Larsson.

Härefter återupptogs arbetet med diskussion av nya frågor.

Att rekvirera hem Morgonbris för klubbens räkning valdes ordf.

Vid mötet, som var väl besökt och stämningfullt, framhölls en maning till unga och gamla att kämpa för ljus och upplysning, om vi skola nå det stora målet, nämligen arbetareklassens frigörelse.

Mötet avslöts med sång och musik samt tesupé som slutkläm och en önskan om god fortsättning för klubbens arbete för kommande tider.

Till sist en kamrathälsning till klubbarna landet runt. Korresp.

Från Stockholm.

Kungsholmens soc.-dem. kvinnoklubb höll tisdagen den 7 april sitt årsmöte. Års- och revisionsberättelserna godkändes och styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet.

Av årsberättelsen framgår att klubben hållit 8 ordinarie möten och ett par utflykter. Dessutom har med anledning av klubbens 5-årsdag en fest anordnats, varvid fru Nelly Thuring höll föredrag samt förekom musik, deklamation och dans. Föredrag ha hållits i olika ämnen: Fru Agda Östlund har talat om Kvinnoklubbarnas arbetsuppgifter, hr Rickard Lindström om Socialistisk politik och vänsterpolitik och fru Sigröd Lundin om Förslag till lag om moderskapshjälp. Även i litterära ämnen ha föredrag hållits, bland annat om Ellen Key, hennes liv och hennes gärning av grevinnan Villa Movitz Möllendorff.

I valarbetet för höstens riksdagsmannaval har klubben energiskt deltagit.

En studiecirkel i föreningskunskap har även bildats. Av Morgonbris har försålts omkring 300 ex. Klubben är representerad i stadsfullmäktige, fattigvårdsstyrelsen, skolrådet m. fl. sociala institutioner. Till styrelse omvaldes Jenny Larsson, Ellen Vidsjö och Adèle Bengtsberg. Kvarstående äro Ulla Zettermark och Amalia Norkvist.

Kungsholmens kvinnoklubb har att arbeta under synnerligen svåra lokalförhållanden, som tidvis gjort det omöjligt att ens annonsera mötena. Dock ha medlemmarna troget hållit samman och vid de välbesökta mötena visat förståelse och intresse för de frågor, som förekommit. Vi ha därför den vissa förhoppningen att när för oss den brännande lokalfrågan blivit lyckligt löst, vi skola kunna arbeta mera utåt och nå allt flera av de många arbetarekvinnorna på Kungsholmen, vilka ännu stå oförstående för den soc.-dem. kvinnorörelsen.

Med kamrathälsning till kvinnoklubbarna landet runt. Ref.

Från Degerfors.

Degerfors soc.-dem. kvinnoklubb har på årsmöte godkänt års- och revisionsberättelserna samt beviljat styrelsen ansvarsfrihet. Inkomster och utgifter ha balanserat på kr. 606:30.

Till styrelseledamöter ha nyvalts Emelia Johansson och Lilly Nyberg. Kvarstående äro: Hanna Jansson, ordf., Olga Ström-gren, kassör, och Edla Ribbing, sekr. Suppl.: Anna Sjöström och Lina Källström samt nyvald Elin Skeppstedt. Kom-missionär: Tora Collin.

Klubben har under året anslutit sig till Karlskoga bergslags partikrets och är där repr. Föredrag, distriktsmöte, kamratmöte, demonstration och agitationsturné ha hållits under året. I distriktskonferensen har klubben deltagit med ett ombud. Klubbens cirkel har under vår och höst arbetat med skönlitteratur och kommunalkunskap. På inbjudan av I. O. G. T. har klubben deltagit i en instruktionskurs över ämnet: Studieverksamheten. Ett rapportskyldigt ombud representerade klubben. Till S. S. K. F:s kongressfond är klubben ansluten. Av Morgonbris har försålts 515 ex. Fem nya medlemmar ha in skrivits under året. Två medlemmar i klubben tillhöra Janne-lunds municipalfullmäktige, en medlem kommunalfullmäktige samt en medlem barnavårdsnämnden.

Årsmötet, som var välbesökt, uttalade ett varmhjärtat tack till styrelsen och sin avgående ordf., Signe Gustavsson. Under de sex år klubben varit har fru Gustavsson också säkerligen aldrig sparat sig själv, utan på allt sätt försökt att uppehålla dess verksamhet för att den skulle växa sig stark och bli för oss kvinnor i Degerfors den sammanhållande länk, som så väl behöves i det stora framtidsarbetet. Av hälsoskäl var det också som hon måste draga sig tillbaka, men hoppas vi att hon åter efter en tids vila må kunna återtaga sin plats och vara mitt uppe i arbetet igen.

Till sist fingo klubbens medlemmar inbjudan till kaffebordet, som vi läto oss väl smaka. Ref.

Från Svalöv.

Ur årsberättelsen må från Svalövs soc.-dem. kvinnoklubb nämnas: Medlemsantalet var vid årets början 15 och vid dess slut 16. Klubben har hållit 11 protokollförda möten, som varit besökta av i genomsnitt 10 medlemmar. Under året ha flera frågor varit på dagordningen, såsom Nykterhetsfrågan, Vad menas med socialismen? Bör kvinnan deltaga i det politiska livet? samt en redogörelse för svenska landskommunerna från äldre tider av E. Ekberg. Klubben har behandlat alla cirkulär från förbundet och distriktet. Klubben har deltagit i 1 maj- och freds-demonstrationerna.

Klubben har haft ett gott samarbete med ungdomsklubben på platsen. Klubben är representerad med suppleant i fattigvårdsstyrelsen. Klubben har bildat en syförening med samtliga som deltagare. Morgonbris har försålts i 240 ex. Morgonbris julnummer har delats ut gratis till medlemmarna. Klubbens kassa var vid årets början kr. 20:66 och vid årets slut kr. 24:60.

Styrelsen för 1925 är: fru Maria Hansson, ordf. och korresp., adress Handelsföreningen, Svalöv, och övriga styrelseledamöter äro: Amanda Hansson, Selma Johansson, Olga Adler och Hilma Hansson. Kommissionär: Maria Hansson. Ref.

Vetenskapliga fabrikationsmetoder och kooperativ distribution göra K. F:s margarin till en delikat och billig vara.

Albertina Andersson, Tungelsta,

fyllde 60 år den 28 april.

Fru A. blev på högtidsdagen ihågkommen med blommor, presenter m. m. av släktingar och vänner. Även Tungelsta soc.-dem. kvinnoklubb uppvaktade och överlämnade en liten minnesgåva.

Klubben har fru A. tillhört allt sedan den år 1919 bildades och var en av initiativtagarna till densamma och är alljämt en av dess aktivaste och mest intresserade medlemmar. Albertina Anderssons liv har varit en arbeterskas mången gång ganska hårda lott, men detta har därför också skapat hos henne ett så varmt intresse för arbetarörelsen och hon har i sin mån dragit sitt strå till taeken för vinnande av bättre levnadsförhållanden för kommande generation. Hennes oförbrännerligt goda humör och hennes sinne för humor har hjälpt henne över svårigheterna i livet och hon är en av dem, som mest förtröstansfullt ser framtiden an. Vi tillönska henne nu på sextionsårsdagen bekymmersfria och rofyllda dagar under hennes återstående år!
R—d.

Från Jädraås.

Jädraås soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte onsdagen den 25 februari 1925. Års- och revisionsberättelserna lades med godkännande till handlingarna. Ansvarsfrihet beviljades. Ur klubbens verksamhet under det gångna året kan nämnas att klubben haft 12 protokollförda möten, två föredrag med fru Sigrid Lundin från Stockholm och herr Axel Frydén från Gävle som talare. Klubben har även deltagit i årets valagitation. Vidare har klubben bildat en syförening med klubbens samtliga medlemmar, som vi förmoda kommer att vinna medlemmarnas intresse och kassans stärkande. Av Morgonbris har försålts 223 ex. Under året ha ingått 7 nya medlemmar.

Till styrelse omvaldes fru Tora Hellström, ordf., fru Frida Norman, kassör, fru Betty Stadig, sekr., fru Hilda Jansson, vice ordf., fru Hildur Wallström, vice sekr. Till kommissionär omvaldes fru Matilda Geschwindt och fru Tora Lönn nyvald.

Kvinnor, anslut eder till kvinnorörelsen!

Med kamratlig hälsning landet runt.

Jädraås den 23 mars 1925.

Tora Hillström, ordf.

Från Nyköping.

Nyköpings soc.-dem. kvinnoklubb hade den 17 februari sitt årsmöte. Års- och revisionsberättelserna lades med godkännande till handlingarna och ansvarsfrihet beviljades. Bland frågor som under året diskuterats må nämnas: Bildningsfrågan, Nykterhetsfrågan, Änkepenioneringen m. fl. samt en hel del lokala frågor. Klubben har haft kvartalsmöten tillsammans med Oxelösunds kvinnoklubb samt deltagit i Arbetarekommunens kvartalsmöten inom distriktet.

Klubben har tillsammans med en ungdomsklubb anordnat föredrag av doktor Anton Nyström och i samband med arbetarekommunen ett agitationsföredrag av fru Agnes Söderquist. Vidare har klubben deltagit i fredsdemonstrationen den 3 augusti samt i valarbetet för riksdags-

mannavalet. Vid årets kvinnokongress i Stockholm var klubben representerad av 1 ombud, likaså vid distriktets årskonferens i Flen. Av tidningen Morgonbris har försålts 725 ex.

Med kamrathälsning till klubbarna landet runt.
G. A.

Från Iggesund.

Iggesunds soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte lördagen den 17 januari. Ur års- och revisionsberättelserna meddelas i korthet följande: Klubben har under året hållit 21 ord. och 1 extra möte samt 11 styrelsesammanträden. Klubben hade vid årets början 33 medl., under året ha ingått 5 medl. och vid årets slut fanns 38 godkända medl. Klubbens kassa har under året balanserat på en summa av kr. 592:92. Av tidningen Morgonbris har försålts 590 ex. Klubben har hemtagit följande broschyrer: Fredsrörelsens historia, Fredsundervisningen inom skolan, Hustrurs och moders nya ställning inom äktenskapet, Kongressprotokoll att försäljas bland medl., 100 ex. av broschyren Den osynliga muren och 50 ex. av Morgonbris valnummer för gratisutdelning.

Vid höstens riksdagsmannaval har klubben tillsammans med arbetarekommunen och ungdomsklubben bedrivit en intensiv agitation såväl med husagitation som spridning av vallitteratur.

Klubben har tillsammans med de andra på platsen varande politiska och fackliga organisationerna deltagit i 1:sta majfirandet.

Vid distriktårsmötet i Bollnäs var klubben representerad och motionerade till detta om en instruktör, som skulle besöka klubbarna för att lära dem föreningskunskap och på samma gång redogöra för klubbarna om dess egentliga ändamål och arbete. Klubben var även representerad av ombud vid den första kvinnoförbunds-kongressen i Stockholm den 3—5 juni 1924, till vilken kongress klubben skickat 3 motioner.

Tillsammans med arbetarekommunen och ungdomsklubben har klubben haft en större sommarfest.

Klubben har 2 andelar i Folkets husföreningen och har varit representerad av 2 ombud vid mötena. 1 andel i Iggesunds konsumtionsförening samt 5 aktier i Häl-singlands Folkblad och har varit representerad av ombud vid stämmorna.

Klubben är representerad i arbetarekommunens styrelse med 1 medl., i Njutångers nykterhetsnämnd med 1 medl., i fortsättningskolestyrelsen med 1 medl., i landstingen 1 medl., fattigvårdsstyrelsen 1 medl. och distriktsstyrelsen 1 medl.

Till styrelse för kommande år valdes Ida Nordström, ordf. och korresponderande, Lydia Nordgren, sekreterare, Signe Johansson, kassör, Klara Eriksson, vice ordf., Anna Nordin, vice sekr. Kommissionär för Morgonbris Anna Eng.

Årsmötet, till vilket arbetarekommunen och ungdomsklubben inbjudits, var väl besökt. Sedan mötets förhandlingar slutförts vidtog ett enkelt samkväm med kaffe, uppläsning, sång och musik och till sist en svängom.

Korresponderande.

Det bästa i marknaden.

En strykerska säger:

"Jag är strykerska och har alltid använt Vita Tvättbjörn vid så väl grövre som finare tvätt, och har jag funnit att det är det bästa tvättmedel som finnes i marknaden."

C. Lj.

Till såväl grövre som finare tvätt är Tvättbjörn oundgänglig. Följ bruksanvisningen och Ni skall göra samma erfarenhet.

Vita Tvättbjörn

Tvättar medan Ni sover!

Tvättbjörn N:o 1 å 75 öre för den vita tvätten. Den billigare Tvättbjörn N:o 2 å 65 öre till disk, rengöring och tvätt av kulörta kläder, strumpor och ylle.

KLUBBKASSÖRER!

Under juli månad skall 1:sta halv-årets inbetalning till kongressfonden verkställas.

Det ligger i Edert eget intresse att göra Edra inköp i Konsumtionsföreningen Stockholm

Morgonbris.

Tidning för den socialdemokratiska kvinnorörelsen.

Utgives av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

Redaktör: Signe Wessman. A. T. Norr 244 36. Upplandsgatan 85, Stockholm.

Expedition: Anna Svensson, Grindsgatan 10, III, Stockholm Sö. St.-Tel. Söder 78 98.

Prenumerationspris: Helt år kr. 3:—, halvt år kr. 1:50; lösnnummer 25 öre.

Annonspris: Sista sidan 25 öre, textsidan 40 öre pr mm.

Sverges Soc.-dem. Kvinnoförbund: Ordf. och korresp. sekreterare: Fru Signe Wessman, Upplandsgatan 85, Stockholm. A. T. Norr 244 36.

Meddelande från expeditionen.

Följande arbetsmateriel kan tillhandahållas mot postförskott:

Medlemsmatrikel Kr. 5:—
Kassabok (blå pärmar) » 3:60
Protokollsbook (blå pärmar) » 1:85
Medlemskort med förbunds- och avdelningsstadgar » 0:05

Rekvitioner och alla avgifter insändas till förbundskassören, Anna Svensson, Grindsgatan 10, Sthlm Sö.

SVEN OHLSON

MUSIKHANDEL & REPARATIONSVERKSTAD

44 Kammakaregatan 44
(Andra huset från Drottninggatan)

Tel. Norr 129 85

Lager av:

Musikinstrument, Strängar & Tillbehör.
Grammofoner & Skivor.

Reparationer av
Sträng-, Blås- & Batteriinstrument,
Grammofoner m. m. utföres.

Varje för vår saks framgång ivrande medlem måste arbeta för
— MORGONBRIS —
spridning till arbetarehemmen.

BANKAKTIEBOLAGET NORDEN.

Alla slag av bankaffärer. — Högsta inlåningsränta.

ARBETAR-BODENS DAMEKIPERING

Holländaregatan 7

säljer till lägsta pris Dam- & Barnkoffor.

Dam- & Barnunderkläder.

Extra starka barnstrumpor.

Stockholms stads o. läns soc.-dem. kvinnodistrikt. Adr.: Ordf. fröken Anna Svensson, Grindsgatan 10, Stockholm Sö. Kassör fru Sara Andersson, Igelboda, Saltsjö-Duvnäs.

Sthlms Allm. kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie möte 1:a måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m.
Obs! Lokal i D-salen, Folkets Hus.

Styrelsen.

Stockholms Gamla Stadens Soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 2:dra torsdagen i månaden kl. 7.30 e. m., Stortorget 3, 2 tr.

Styrelsen.

Stockholms södra kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie sammanträde 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i lokalen 1 tr., Södra Folkets Hus.
Ordf. fru Beda Jansson, Blekingeg. 65, 3 tr., Stockholm.

Styrelsen.

Vasastadens soc.-dem. kvinnoklubb har ord. möte 2:dra måndagen i varje månad kl. 8 e. m. å lokalen Upplandsgatan 51, 1 tr. (Gustav Vasa-automaten). Uppbörd och inskrivning varje möte.

Styrelsen.

Kungsholms soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte 1:sta tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. Fridhemsgatan 48.
Ordf. fru Jenny Larsson, Kungsholmsgatan 104, 1 tr. Tel. Norr 238 37.

Föreningen för Hembiträden i Stockholm håller möte 1:sta torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Folkets Hus P-sal, 3:dje torsdagen i Folkets Hus C-sal.

Styrelsen.

Södra Förstädernas soc.-dem. kvinnoklubb håller möte tredje tisdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i bibliotekslokalen, Aspudden. Ordf. Sigrid Lundin, Liljeholmen, tel. Grödal 116. Sekr. Anna Käll, Aspudden, tel. Aspudden 4 28.

Billesholms soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte i Folkets Hus i Södra Vram 2:dra tisdagen i varje månad kl. 7 e. m. Ordf. fru Anna Fors, Villorna, Billesholms gruva. Sekr. fru Gerda Lilje-roth, Billesholms gruva.

Styrelsen.

Djursholms Soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 2:dra torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Föreningshuset. Ordf. Fru Ellen Bomblér, Tel. 1314.

Enköpings soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 4:de tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus.

Styrelsen.

Eskilstuna soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus lilla sal.

Styrelsen.

Göteborgs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta tisdagen i månaden kl. 8 e. m. i Arb.-föreningens H-sal; 3:dje tisdagen i månaden Bondegatan 14 kl. 8 e. m.

Styrelsen.

Hässelby soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra och 4:de onsdagen i månaden kl. 8 e. m. i Folkets Hus B-sal.

Styrelsen.

Landskrona soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra onsd. och 4:de torsd. i varje månad kl. 1/8 e. m. i Folkets Hus. Ordf. fru Amalia Nilsson, Föreningsgatan 61, Landskrona.

Styrelsen.

Spånga soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 1:sta o. 3:dje torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus.

Styrelsen.

Solna soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Huvudsta Folkets Hus och 4:de måndagen i varje månad kl. 8 e. m. i Hagalunds Folkets Hus.

Styrelsen.

Storfors soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten sista söndagen i varje månad kl. 3 e. m. i Folkets Hus.

Styrelsen.

Sundbybergs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus C-sal.

Styrelsen.

Trälleborgs soc.-dem. kvinnoklubb har möte andra måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus A-sal. Ordf. Fru Math. Friberg, Kyrkogatan 9.

Styrelsen.

Tumba soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta onsdagen i månaden kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus, Tumba.

Styrelsen.

Örgryte soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 4:de onsdagen i månaden kl. 7.30 e. m. i Godtemplarlokalen, Gårda.

Styrelsen.

Stockholm, A.-B. Arbetarnes Tryckeri, 1925